

Suomen hallituksen toimet EU-tuomioistuin- asioissa ja EU-rikkomus- asioissa

1.1.–31.12.2016

ulkoasiainministeriö • oikeuspalvelu • EU-tuomioistuinasiat

*Åtgärder av Finlands regering i EU-domstolsärenden
och i EU-överträdelseärenden 1.1–31.12.2016*

ULKOASIAINMINISTERIÖ

Oikeuspalvelu

EU-tuomioistuinasiat

Suomen hallituksen toimet EU-tuomioistuinasioissa ja EU-rikkomusasioissa

1.1.–31.12.2016

TIIVISTELMÄ

Tässä kertomuksessa kuvataan Suomen hallituksen toimia EU-tuomioistuin- ja EU-rikkomusasioissa vuoden 2016 aikana.

EU-tuomioistuinasioilla tarkoitetaan Euroopan unionin tuomioistuimen käsittelemiä asioita. Euroopan unionin tuomioistuin muodostui kertomuskaudella unionin tuomioistuimesta, unionin yleisestä tuomioistuimesta ja virkamiestuomioistuimesta. Tuomioistuimet muodostavat yhdessä unionin oman lainkäyttöelimen, jonka tehtävänä on varmistaa, että perussopimuksia tulkittaessa ja sovellettaessa noudatetaan lakia. EU-tuomioistuimen käsittelemät asiat voidaan jakaa neljään pääryhmään: *ennakkoratkaisupyyntöihin*, jäsenvaltiota tai EU:n toimielintä vastaan nostettuihin *suoriin kanteisiin*, unionin yleisen tuomioistuimen antamista tuomioista unionin tuomioistuimeen tehtyihin *valituksiin* ja *lausuntopyyntöihin*. Jäsenvaltiot voivat osallistua kaikkien ennakkoratkaisu- ja lausuntopyyntöjen käsittelyyn. Lisäksi niillä on oikeus tehdä väliintulo kaikissa EU-tuomioistuimessa vireillä olevissa kanne- ja valitusasioissa. Jäsenvaltiot esiintyvät unionin tuomioistuimessa myös vastaajina komission nostettua niitä vastaan kanteen, kantajina nostessaan itse kanteen toimielintä vastaan ja valittajina hakiessaan muutosta unionin yleisen tuomioistuimen antamaan tuomioon.

EU-rikkomusasioilla tarkoitetaan Euroopan komission jäsenvaltiota vastaan käynnistämää jäsenyyssveloitteiden rikkomista koskevaa hallinnollista menettelyä. Menettelyn tarkoituksena on saavuttaa jäsenvaltion ja komission välinen yhteisymmärrys ilman, että asiaa tarvitsisi viedä unionin tuomioistuimen ratkaistavaksi. Menettely jakaantuu virallisen huomautuksen ja perustellun lausunnon vaiheeseen. Näiden menettelyvaiheiden läpikäynti on edellytys sille, että komissio voi nostaa jäsenvaltiota vastaan rikkomuskanteen. Komissio voi käynnistää jäsenvaltiota vastaan myös kyseiselle jäsenvaltiolle aiemmin annetun unionin tuomioistuimen tuomion täytäntöönpanoa koskevan rikkomusmenettelyn. Mikäli menettely etenee unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi ja tuomioistuin katsoo, ettei täytäntöönpanoa ole suoritettu asianmukaisesti, jäsenvaltio voidaan määrätä maksamaan sakkoa unionille.

EU-tuomioistuin- ja EU-rikkomusasioiden hoito kuuluu Suomessa ulkoasiainministeriön EU-tuomioistuinasioden yksikön tehtäviin. Suomea EU-tuomioistuimessa edustavat valtioneuvoston jäsen ja valtioneuvoston jäsen. Valtioneuvoston jäsenenä toimii EU-tuomioistuinasioden yksikön päällikkö.

Kertomuskaudella Suomi osallistui useiden SEUT 267 artiklassa tarkoitettujen ennakkoratkaisuasioiden käsittelyyn. Asiat koskivat muun muassa rikoksentorjunnan tavoitteen perusteella tapahtuvan teletunnistettietojen koskevan säilyttämismenettelyn yhdenmukaisuutta unionin perusoikeuksien kanssa, eurooppalaisen pidätysmääräyspuitteiden tulkintaa, kiinteän ja matkaviestintäverkon ns. kohdeverkkomaksujen enimmäistason asettamisessa noudatettavaa menetelmää, työaikalain soveltamista työskentelyyn SOS-lapsikylävanhemman sijaisena sekä jäsenvaltioiden kahdenvälisen investointisuojausopimusten yhdenmukaisuutta unionin perussopimusten kanssa. Useista vero-oikeudellisista asioista voidaan mainita kaksi osakevaihdon verotusta koskevaa ranskalaisten tuomioistuinten tekemää ennakkoratkaisupyyntöä. Suomalaisien tuomioistuinten tekemistä ennakkoratkaisupyyntöistä tuomio annettiin asioissa, jotka koskivat audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin mukaista enimmäismainosaikaa (C-314/14, *Sanoma Media*), päästökauppadirektiivin tulkintaa ja komission päästökauppaa koskevien päätösten pätevyyttä (C-506/14, *Yara*), tuloverolain 124 §:n 1 ja 4 momentin mukaisen eläketulon lisäveron unionin

oikeuden mukaisuutta (C-122/05, C) sekä Bryssel I -asetuksen 6 artiklassa tarkoitetun ns. sivullisvaatimuksen käsitteen tulkintaa (C-521/14, *SOVAG*).

Kertomuskaudella unionin tuomioistuimessa oli vireillä vain yksi Suomea vastaan nostettu SEUT 258 artiklassa tarkoitettu rikkomuskanne, joka koski ajokorttidirektiivin 2006/126/EY täytäntöönpanon asianmukaisuutta. Suomen tehtyä tarvittavat lainsäädäntömuutokset komissio kuitenkin ilmoitti peruuttavansa kanteen.

Suomi ei nostanut kertomuskaudella kumoamis- tai muita suoria kanteita unionin tuomioistuimissa.

Suomi teki kertomuskaudella kaksi väliintuloa, jotka koskivat unionin ja jäsenvaltioiden välistä toimivallanjakoa meren elollisten luonnonvarojen suojelua koskevissa kysymyksissä sekä unionin avoimuusasetuksen soveltamista asiakirjoihin, jotka liittyivät komission suorittamaan vaikutustenarviointiin tietyissä ympäristön alaan kuuluvissa lainsäädäntöhankkeissa. Lisäksi unionin tuomioistuin antoi tuomion asiassa, joka koski komission toimivaltaa tehdä niin sanottuja yhteisymmärrysasiakirjoja kolmansien valtioiden kanssa.

Kertomuskaudella Suomi osallistui kahden SEUT 218 artiklan 11 kohdan mukaisen, kansainvälistä sopimusta koskevan lausuntoasian käsittelyyn unionin tuomioistuimessa. Toinen asioista koski unionin ja jäsenvaltioiden toimivaltaa tehdä EU:n ja Singaporen välillä neuvoteltu vapaakauppasopimus ja toinen unionin ja jäsenvaltioiden toimivaltaa tehdä Marrakeshin sopimus julkaistujen teosten saatavuuden helpottamisesta sokeiden, heikkonäköisten tai muulla tavoin lukemisesteisten hyväksi.

SEUT 258 artiklassa tarkoitettujen rikkomusasioiden määrä oli kertomuskaudella melko vähäinen. Komissio toimitti Suomelle neljä unionin oikeuden virheellistä tai puutteellista soveltamista koskevaa SEUT 258 artiklassa tarkoitettua virallista huomautusta ja kolme perusteltua lausuntoa. Kaikki viralliset huomautukset koskivat direktiivien täytäntöönpanon asianmukaisuutta. Perustellut lausunnot taas koskivat rajat ylittävän terveydenhuollon kustannusten korvaamista, ympäristötietojen julkista saatavuutta sekä haahan kevätmetsästystä Ahvenanmaalla. Direktiivin täytäntöönpanon viivästyksen perustuvien rikkomusasioiden määrä kasvoi jonkin verran edelliseen kertomuskauteen verrattuna.

Komissio jatkoi kertomuskaudella SEUT 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun valtioneuvon tukea koskevaa muodollista tutkintamenettelyä koskien väitettyä Helsingin kaupungin myöntämää tukea Helsingin Bussiliikenne Oy:lle.

SAMMANDRAG

Denna rapport redogör för finska regeringens åtgärder i EU-domstolsärenden och i EU-överträdelseärenden under 2016.

Med *EU-domstolsärenden* avses mål som behandlas vid Europeiska unionens domstol. Europeiska unionens domstol bestod under berättelseperioden av domstolen, tribunalen och personaldomstolen. Domstolarna bildar tillsammans unionens rättstillämpande organ som har i uppgift att säkerställa att lag och rätt följs vid tolkning och tillämpning av fördragen. De ärenden som behandlas vid EU-domstolen kan indelas i fyra huvudgrupper: *begäran om förhandsavgörande*, *direkt talan* som väcks mot en medlemsstat eller en institution, *överklagande* till domstolen beträffande tribunalens domar och *begäran om utlåtande*. Medlemsstaterna kan delta i behandlingen av alla begäranden om förhandsavgörande och utlåtande. Dessutom har de rätt att intervensera i alla tvister inför EU-domstolen. Medlemsstaterna uppträder också som svarande i unionens domstol när kommissionen väckt talan mot dem, som kärande när de själva väcker talan mot någon institution, och som klagande när de söker ändring i en dom som tribunalen meddelat.

Med *EU-överträdelseärenden* avses ett administrativt förfarande som kommissionen inleder mot en medlemsstat som brutit mot sina medlemskapsförpliktelser. Avsikten med förfarandet är att nå enighet mellan medlemsstaten och kommissionen och att avsluta förfarandet utan att ärendet behöver avgöras av EU-domstolen. Förfarandet inleds med en formell underrättelse, varefter följer ett motiverat yttrande. Först efter dessa två steg kan kommissionen väcka talan mot en medlemsstat om fördragsbrott. Kommissionen kan också inleda ett överträdelseförfarande om den anser att medlemsstaten inte har vidtagit de åtgärder som krävs för att följa en dom som domstolen tidigare har meddelat medlemsstaten i fråga. Om ärendet läggs fram för EU-domstolen och domstolen finner att den berörda medlemsstaten har underlåtit att följa dess dom, kan den förelägga staten att betala vite.

I Finland handläggs EU-domstolsärenden och EU-överträdelseärenden av enheten för EU-domstolsärenden vid utrikesministeriet. I EU-domstolen representeras Finland av statsombudet eller ombudets ersättare. Finlands statsombud är enhetschefen för EU-domstolsärenden.

Under berättelseperioden deltog Finland i behandlingen av flera sådana förhandsavgörandeärenden som avses i 267 FEUF. Ärendena gällde bland annat huruvida skyldigheten att lagra trafikuppgifter i brottsbekämpningssyfte är förenlig med grundfördragen, hur rambeslutet om en europeisk arresteringsorder ska tolkas, vilken metod som ska följas vid fastställande av maximnivå för s.k. termineringstaxor i fasta och mobila nät, hur arbetstidsdirektivet ska tillämpas när det gäller arbete som vikarie för SOS-barnbyföräldrar samt huruvida medlemsstaternas bilaterala investeringsskyddsavtal är förenliga med grundfördragen. Bland flera skatterättsliga ärenden kan nämnas två begäranden om förhandsavgörande av franska domstolar som gäller beskattningen vid utbyte av aktier. Beträffande förhandsavgöranden som hade begärts av finländska domstolar meddelades dom i målen som gällde maximal reklamtid enligt direktivet om audiovisuella medietjänster (C-314/14, *Sanoma Media*), tolkningen av utsläppshandelsdirektivet och giltigheten av kommissionens beslut om handel med utsläpp (C-506/14, *Yara*), huruvida tilläggsskatten för pensionsinkomst enligt 124 § 1 och 4 mom. i inkomstskattelagen är förenlig med unionsrätten (C-122/05, *C*) samt tolkningen av begreppet "annat liknande" som avses i artikel 6 i Bryssel I-förordningen (C-521/14, *SOVAG*).

Under berättelseperioden var endast en talan om fördragsbrott enligt 258 FEUF anhängig mot Finland och den gällde korrekt genomförande av körkortsdirektivet 2006/126/EG. Efter att Finland hade vidtagit de nödvändiga ändringarna i lagstiftningen meddelade kommissionen dock att den tar tillbaka sin talan.

Finland väckte ingen ogiltighetstalan eller annan direkt talan i unionens domstolar under berättelseperioden.

Under berättelseperioden gjorde Finland två interventioner som gällde dels behörighetsfördelningen mellan unionen och medlemsstaterna i frågor som gäller skyddet av det marina livet, dels tillämpningen av unionens öppenhetsförordning med avseende på handlingar som gällde kommissionens konsekvensbedömning i vissa lagstiftningsprojekt inom miljöområdet. Vidare meddelade domstolen dom i ett mål som gällde kommissionens behörighet att ingå så kallade samförståndsprotokoll med tredje länder.

Under berättelseperioden deltog Finland i behandlingen av två yttranden enligt artikel 218.11 FEUF i domstolen som gällde internationella avtal. Det ena gällde unionens och medlemsstaternas behörighet att ingå det frihandelsavtal som hade förhandlats fram mellan EU och Singapore, det andra unionens och medlemsstaternas behörighet att ingå Marrakechfördraget om att underlätta tillgången till publicerade verk för personer som är blinda, synsvaga eller har annat läshandikapp.

Antalet talan om fördragsbrott enligt 258 FEUF var under berättelseperioden rätt litet. Kommissionen har lämnat Finland fyra formella underrättelser och tre motiverade yttranden enligt artikel 258 FEUF om felaktig eller bristande tillämpning av EU-rätten. Samtliga formella underrättelser gällde korrekt genomförande av direktiv. De motiverade yttrandena däremot gällde ersättningen av kostnaderna för gränsöverskridande hälso- och sjukvård, allmänhetens tillgång till miljöinformation och vårjakt på ejder på Åland. Antalet överträdelseförfaranden avseende försenat införlivande av direktiv ökade en aning jämfört med föregående berättelseperiod.

Under verksamhetsperioden fortsatte kommissionen det formella undersökningsförfarandet angående statligt stöd enligt 108.2 FEUF som gällde det stöd som Helsingfors stad påstås ha beviljat Helsingfors Busstrafik Ab.

TIIVISTELMÄ.....	2
SAMMANDRAG	4
1 TAUSTAA	7
2 TUOMIOISTUINASIAT	12
2.1 ENNAKKORATKAISUASIAT.....	12
2.1.1 Tuomiot ja määräykset.....	12
2.1.2 Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset.....	20
2.1.3 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat.....	21
2.2 SUOMEA VASTAAN NOSTETUT KANTEET	27
2.2.1 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat.....	27
2.3 VÄLIINTULOT.....	28
2.3.1 Tuomiot	28
2.3.2 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat.....	29
2.4 VALITUSASIAT	30
2.4.1 Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset.....	30
2.4.2 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat.....	31
2.5 LAUSUNTOPYYNNÖT.....	32
2.5.1 Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset.....	32
3 RIKKOMUSMENETTELYT.....	33
3.1 VIRALLISET HUOMAUTUKSET	34
3.1.1 Unionin oikeuden virheellistä tai puutteellista soveltamista koskevat viralliset huomautukset	34
3.1.2 Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevat viralliset huomautukset.....	35
3.2 PERUSTELLUT LAUSUNNOT.....	37
3.2.1 Unionin oikeuden virheellistä tai puutteellista soveltamista koskevat perustellut lausunnot.....	37
3.2.2 Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevat perustellut lausunnot	38
4 VALTIONTUET	40
5 EFTA-TUOMIOISTUINASIAT	41
5.1 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat	41
6 EU PILOT	42
7 NOTIFIKAATIOT.....	44

TAUSTAA

Tämän kertomuksen tarkoituksena on selvittää Suomen hallituksen toimia EU-tuomioistuinasioissa sekä Euroopan komission Suomea vastaan käynnistämistä EU-rikkomusmenettelyissä vuoden 2016 aikana.¹

EU-tuomioistuinasioilla tarkoitetaan unionin tuomioistuimessa sekä unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevia asioita. Kertomuksessa kuvataan ne unionin tuomioistuimessa ja unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevat asiat, joiden käsittelyyn Suomi on kertomuskautena osallistunut.

Lisäksi kertomuksessa käydään läpi ne EU-rikkomusmenettelyt, jotka komissio on kertomuskauden aikana käynnistänyt virallisella huomautuksella tai joita se on jatkanut perustellulla lausunnolla. Osa rikkomusmenettelyistä on johtanut tarpeeseen muuttaa Suomen lainsäädäntöä tai viranomaiskäytäntöä.

Kertomuksen lopussa luetellaan kertomuskauden aikana vireille tulleet ns. EU Pilot -tiedustelut ja kerrotaan Suomen tekemistä direktiivin täytäntöönpanoilmoituksista (notifikaatiot).

Euroopan unionin tuomioistuin

Luxemburgissa sijaitseva *Euroopan unionin tuomioistuin* muodostui kertomuskaudella unionin tuomioistuimesta, unionin yleisestä tuomioistuimesta ja virkamiestuomioistuimesta.² Tuomioistuimet muodostavat yhdessä unionin oman lainkäyttöelimen.

Unionin tuomioistuin, unionin yleinen tuomioistuin ja virkamiestuomioistuin

Unionin tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista muun muassa unionin toimielinten väliset asiat, komission jäsenvaltioita vastaan nostamat jäsenyysvelvoitteiden rikkomuskanteet sekä jäsenvaltioiden kansallisten tuomioistuinten tekemät ennakkoratkaisupyynnöt. Unionin tuomioistuin ratkaisee lisäksi unionin yleisen tuomioistuimen antamista tuomioista tehdyt valitukset oikeuskysymysten osalta.

Unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee ensimmäisenä oikeusasteena suurimman osan unionin toimielimiä vastaan nostetuista kanteista. Sen keskeiseen toimialaan kuuluu esimerkiksi yritysten kilpailuoikeudellisissa asioissa nostamien kanteiden ratkaiseminen.

1.9.2016 toimintansa lopettaneen *virkamiestuomioistuimen* toimivaltaan kuuluivat EU:n virkamiehiä koskevat riita-asiat.

Euroopan unionin tuomioistuimen tehtävänä on varmistaa, että perussopimuksia tulkittaessa ja sovellettaessa noudatetaan lakia. Tuomioistuin valvoo unionin toimielinten toimien lainmukaisuutta ja varmistaa, että jäsenvaltiot noudattavat unionin oikeuden mukaisia velvoitteitaan. Lisäksi tuomioistuin tulkitsee unionin oikeutta kansallisten tuomioistuinten tehdessä sille ennakkoratkaisupyynnöt unionin oikeuden tulkinnasta.

¹ Kertomuksessa esitellään myös asiat, joiden käsittelyyn Suomi on vuonna 2016 osallistunut EFTAn tuomioistuimessa.

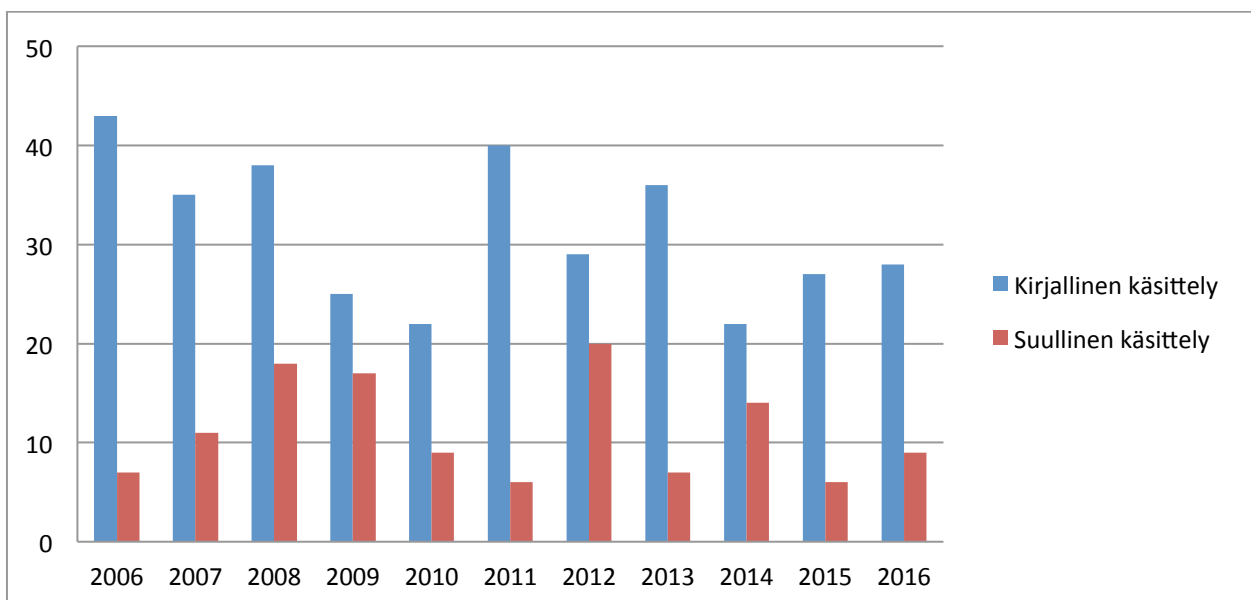
² Euroopan unionin tuomioistuimen rakenneuudistuksen myötä *virkamiestuomioistuin* lopetti toimintansa kertomuskauden aikana 1.9.2016. Virkamiestuomioistuimen toimivalta siirtyi tällöin unionin yleiselle tuomioistuimelle.

EU-tuomioistuinasiat

Euroopan unionin tuomioistuimen käsittelemät asiat voidaan jakaa neljään pääryhmään: *ennakkoratkaisupyyntöihin*, jäsenvaltiota tai EU:n toimielintä vastaan nostettuihin *suoriin kanteisiin*, unionin yleisen tuomioistuimen antamista tuomioista unionin tuomioistuimeen tehtyihin *valituksiin* ja *lausuntopyyntöihin*. Jäsenvaltiot voivat osallistua kaikkien ennakkoratkaisu- ja lausuntopyyntöjen käsittelyyn tekemällä niissä *kirjallisia ja suullisia huomautuksia*. Suorissa kanteissa jäsenvaltio voi olla mukana joko *kantajana, vastaajana* tai *väliintulijana*. Valitusasioissa jäsenvaltio voi olla mukana joko *valittajana, valitusasian vastaajana* tai *väliintulijana*.

Suomen hallituksen on vastattava kaikkiin komission Suomea vastaan nostamiin suoriin kanteisiin. Lisäksi hallitus osallistuu lähes poikkeuksetta kaikkien suomalaisten tuomioistuinten unionin tuomioistuimelle esittämien ennakkoratkaisupyyntöjen käsittelyyn. Muista jäsenvaltioista tuleviin ennakkoratkaisuasioihin ja lausuntopyyntöihin hallitus osallistuu silloin, kun se arvioidaan tarpeelliseksi Suomen etujen ajamiseksi tai unionin oikeuden kehittämiseksi. Samoin perustein Suomen hallitus voi tehdä väliintulon toista jäsenvaltiota koskevassa asiassa, nostaa kanteen esimerkiksi komissiota vastaan saadakseen unionin tuomioistuimen kumoamaan komission antaman päätöksen tai valittaa unionin yleisen tuomioistuimen tuomiosta.

Jäsenvaltion aktiivinen osallistuminen tuomioistuimessa vireillä oleviin oikeudenkäynteihin on yksi jäsenvaltion käytettävissä olevista keinoista vaikuttaa unionin oikeuden kehitykseen. Kertomuskautena (1.1.–31.12.2016) Suomi osallistui 28 asian kirjalliseen käsittelyyn ja 9 asian suulliseen käsittelyyn unionin tuomioistuimessa ja unionin yleisessä tuomioistuimessa.

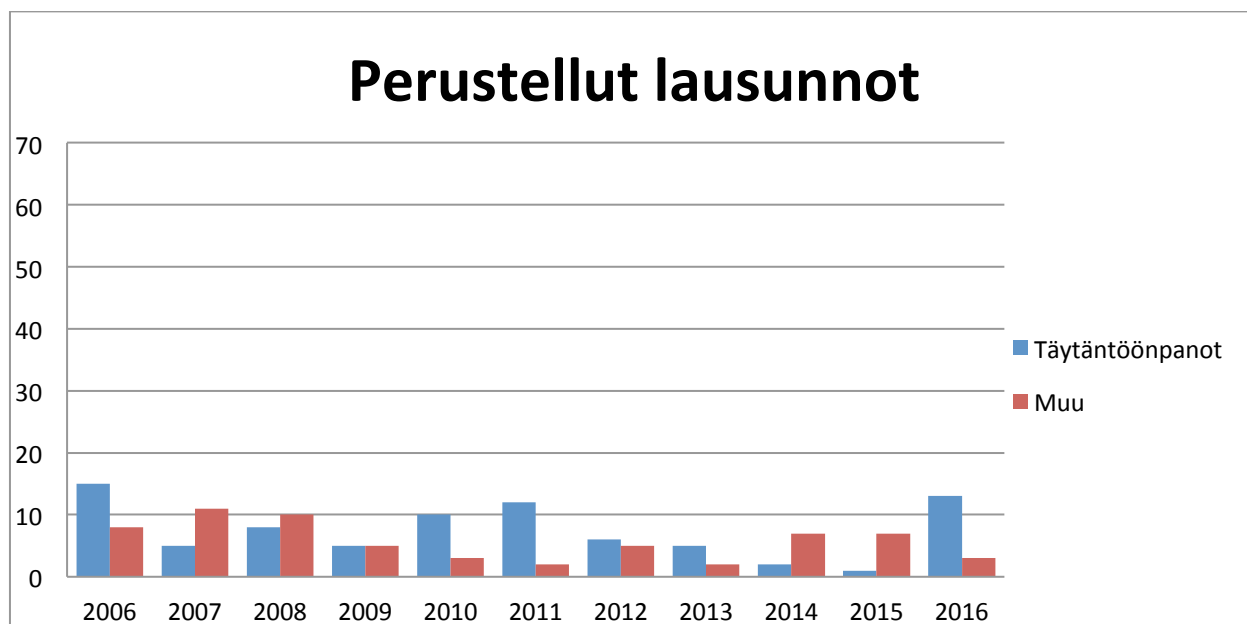
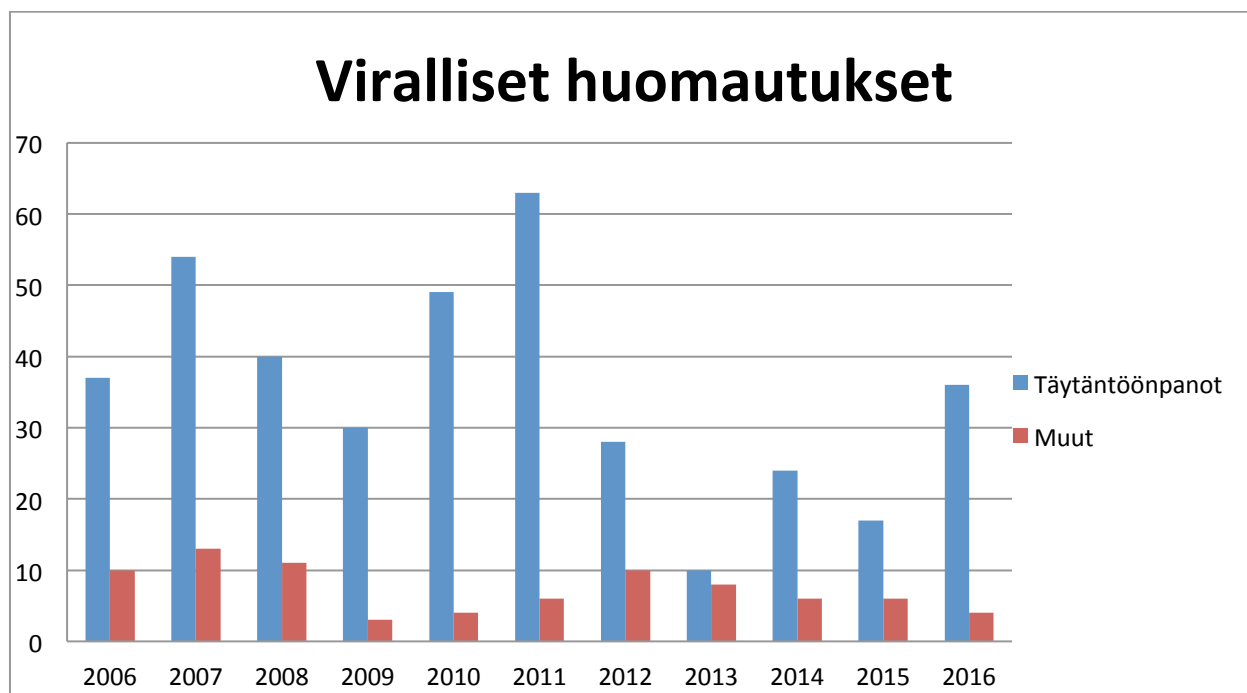
Kaavio 1: Suomen osallistuminen EU-tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyyn vuosina 2006–2016

EU-rikkomusasiat

EU-rikkomusasialla tarkoitetaan komission SEUT 258 artiklan nojalla jäsenvaltiota vastaan käynnistämää jäsenyyssveloitteiden rikkomista koskevaa hallinnollista menettelyä. Menettelyn tarkoituksena on saavuttaa yhteisymmärrys jäsenvaltion ja komission välillä ilman, että asiaa tarvitsisi viedä unionin tuomioistuimen ratkaistavaksi. Menettely voi alkaa komission asianomaisen pääosaston lähettämällä *epävirallisella tiedustelulla*.³ Menettelyn virallisen vaiheen aluksi komissio lähettää jäsenvaltiolle – Suomessa käytännössä ulkoasiainministerille – *virallisen huomautuksen* ja tarpeen vaatiessa *täydentävän virallisen huomautuksen*.

³ Monesti nämä epäviralliset tiedustelut toteutetaan ns. EU Pilot -järjestelmän puitteissa. EU Pilot -järjestelmää ja EU Pilot -tapauksia käsitellään tämän kertomuksen osassa 6.

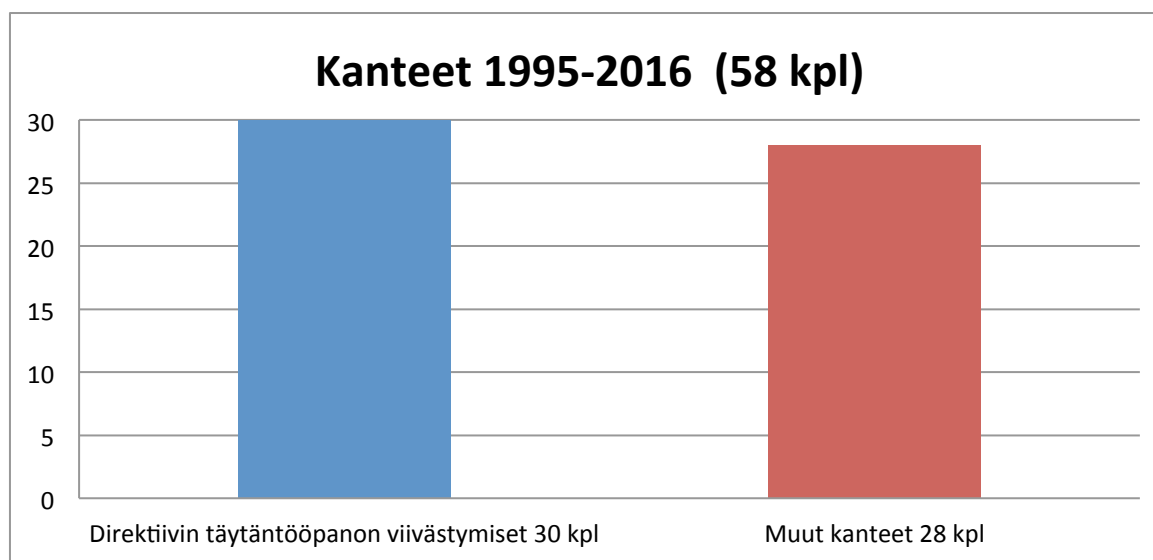
Mikäli jäsenvaltion viralliseen huomautukseen tai täydentävään viralliseen huomautukseen antama vastaus ei tyydytä komissiota, voi se toimittaa jäsenvaltiolle *perustellun lausunnon* ja tarvittaessa *täydentävän perustellun lausunnon*. Jäsenvaltiolla on tavallisesti kaksi kuukautta aikaa vastata näihin komission kirjelmiin. Vain pieni osa direktiivien täytäntöönpanon viivästyistä⁴ koskevista virallisista huomautuksista johtaa perustellun lausunnon antamiseen. Muiden virallisten huomautusten osalta noin puolet johtaa perustellun lausunnon antamiseen.

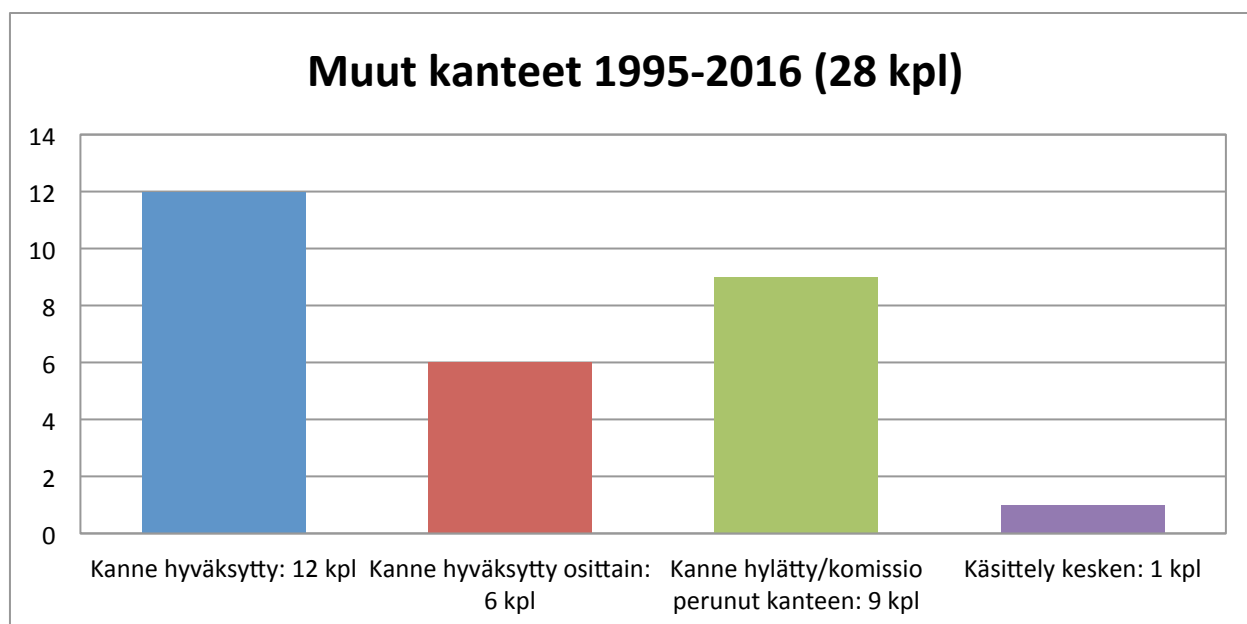
Kaavio 2 ja 3: Suomea koskevat rikkomusmenettelyt vuosina 2006–2016

⁴ Täytäntöönpanon viivästyistä koskevilla rikkomusasioilla tarkoitetaan asioita, joissa on yksinomaan tai pääasiallisesti kyse siitä, että komissio väittää jäsenvaltion jättäneen täyttämättä velvollisuutensa ilmoittaa direktiivin edellyttämistä kansallisista täytäntöönpanotoimenpiteistä.

Jos komissio ei ole tyytyväinen perusteltuun lausuntoon annettuun vastaukseen, se voi nostaa unionin tuomioistuimessa SEUT 258 artiklan mukaisen kanteen jäsenvaltiota vastaan.

Kaavio 4: Komission Suomea vastaan nostamat kanteet jaettuina direktiivin täytäntöönpanon viivästymistä koskeviin kanteisiin sekä muihin kanteisiin koko jäsenyyden ajalta

Kaavio 5: Muiden kuin direktiivin täytäntöönpanon viivästymistä koskevien kanneasioiden lopputulos

SEUT 260 artiklan nojalla komissio voi käynnistää unionin tuomioistuimen antaman tuomion täytäntöönpanoa koskevan rikkomusmenettelyn. Tällöin on kysymys siitä, että unionin tuomioistuin on jo antanut SEUT 258 artiklan nojalla tuomion, mutta jäsenvaltio ei komission mukaan ole toteuttanut tarvittavia toimia tuomion täytäntöönpanemiseksi. SEUT 260 artiklan mukainen menettely alkaa komission jäsenvaltiolle antamalla virallisella huomautuksella. Komissio voi tämän jälkeen nostaa unionin tuomioistuimessa SEUT 260 artiklan mukaisen kanteen jäsenvaltiota vastaan. Lissabonin sopimuksella tästä menettelystä jätettiin sen nopeuttamiseksi ja tehostamiseksi pois perustellun lausunnon vaihe.

Jos unionin tuomioistuin toteaa SEUT 260 artiklan mukaisessa tuomiossaan, että jäsenvaltio, jota asia koskee, ei ole noudattanut sen tuomiota, se voi määrätä jäsenvaltion suorittamaan kiinteämääräisen hyvityksen ja/tai uhkasakkoa. Direktiivin täytäntöönpanon viivästymistä koskevissa asioissa unionin tuomioistuin voi määrätä

jäsenvaltion suorittamaan kiinteämääräisen hyvityksen tai uhkasakon jo SEUT 258 artiklan mukaisessa menettelyssä (SEUT 260 artiklan 3 kohta).

Suomen edustaminen EU-tuomioistuin- ja EU-rikkomusasioissa

Suomen edustamisesta EU-tuomioistuinasioissa ja komission Suomen vastaan käynnistämässä rikkomusmenettelyissä vastaa ulkoasiainministeriön EU-tuomioistuinasioiden yksikkö. Suomea ovat Euroopan unionin tuomioistuimessa kertomuskautena edustaneet yksikön päällikkö, valtionasiamies Joni Heliskoski sekä lainsäädäntöneuvokset Henriikka Leppo ja Sami Hartikainen. EU-tuomioistuin- ja rikkomusasioita koskevat Suomen kannat on käsitelty EU-asioiden komitean alaisessa oikeudelliset kysymykset -jaostossa ja joissakin tapauksissa EU-ministerivaliokunnassa. Suomen hallituksen kannanotot on valmisteltu ulkoasiainministeriön johdolla toimineissa asianomaisten ministeriöiden edustajista koostuvissa työryhmissä.

EU-tuomioistuinasioiden yksikkö

Ulkoasiainministeriön EU-tuomioistuinasioiden yksikkö vastaa EU-tuomioistuinasioiden sekä EU-rikkomusasioiden valmistelusta yhteistyössä toimivaltaisten ministeriöiden kanssa. Yksikkö vastaa myös komissiolle toimitettavista lainsäädäntönotifikaatioista ja pitää yllä EU-tuomioistuin- ja rikkomusasioiden arkistoa.

Yhteystiedot:

EU-tuomioistuinasiat / OIK-30
Ulkoasiainministeriö
PL 417
00023 VALTIONEUVOSTO
Puh. (keskus) 0295 350 000
OIK-30@formin.fi

1 TUOMIOISTUINASIAT

1.1 ENNAKKORATKAISUASIAT

Ensimmäiseksi esitellään ne SEUT 267 artiklaan perustuvat ennakkoratkaisuasiat, joiden käsittelyyn unionin tuomioistuimessa Suomi on osallistunut ja joissa on kertomuskautena annettu tuomio (2.1.1 jakso) taikka julkisasiamiehen ratkaisuehdotus (2.1.2 jakso).⁵ Tämän jälkeen käydään läpi ne vireillä olevat ennakkoratkaisuasiat, joiden käsittelyyn Suomi on kertomuskautena osallistunut esittämällä kirjallisia tai suullisia huomautuksia (2.1.3 jakso).

SEUT 267 artiklan mukaisissa ennakkoratkaisupyynnöissä kansallinen tuomioistuin esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksiä, jotka koskevat kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan pääasian kannalta merkityksellisten unionin oikeuden säännösten tai määräysten tulkintaa tai pätevyyttä.

1.1.1 Tuomiot ja määräykset

1. Asia C-314/14, *Sanoma Media Finland Oy / Nelonen Media*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi 2010/13/EU – Mainospalan käsite – Mainosajan enimmäiskesto – Sponsoritunnukset – Yksittäiset televisiomainokset erottavat ns. mustat sekunnit

Asian käsittely: Suomen korkein hallinto-oikeus teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, jolla se tiedusteli, onko direktiivissä tarkoitetuiksi mainospaloiksi, jotka on luettava osaksi mainosajan enimmäiskesto, katsottava muiden kuin sponsoroitujen ohjelmien yhteydessä esitetyt sponsoritunnukset ja eri mainosten välissä ja mainoskatkon lopuksi tulevat ns. mustat sekunnit.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (6.10.2014), että mainosajaksi on laskettava muiden kuin sponsoroitujen ohjelmien yhteydessä esitetyt sponsoritunnukset sekä eri mainosten välissä ja mainoskatkon lopuksi tulevat ns. mustat sekunnit.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Szpunar* antoi ratkaisuehdotuksensa 6.10.2015.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 17.2.2016 antamassaan tuomiossa, että muissa ohjelmissa kuin sponsoroidussa ohjelmassa esitetyt sponsoritunnukset on laskettava mainosajaksi. Myös ns. mustat sekunnit on laskettava mainosajaksi.

⁵ Unionin tuomioistuimessa on tuomarien lisäksi julkisasiamiehiä, jotka esittävät puolueettoman ja riippumattoman ratkaisuehdotukseksi kutsutun oikeudellisen lausuntonsa niissä asioissa, jotka on saatettu heidän käsiteltäväikseen. Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus ei sido tuomioistuinta.

2. Asia C-470/14, EGEDA ym.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Tekijänoikeus – Tekijänoikeusdirektiivi 2001/29/EY – Yksityisen kopioinnin poikkeus – Sopiva hyvitys – Valtion yleisestä talousarviosta maksettava hyvitysmaksu

Asian käsittely: Espanjalainen tuomioistuin tiedusteli unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisupyynnössään, onko yksityisestä kopioinnista suoritettava hyvitysmaksua koskeva järjestelmä, jossa hyvitys maksetaan valtion yleisestä talousarviosta, tekijänoikeusdirektiivin mukainen.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (21.1.2015) ja asiassa 1.10.2015 järjestetyssä suullisessa käsittelyssä, että yksityisestä kopioinnista suoritettava hyvitysmaksu voidaan rahoittaa valtion yleisestä talousarviosta, kunhan talousarvioon tätä varten sisällytettävä määräraha on suuruudeltaan sellainen, että se riittää takaamaan tekijöille sopivan hyvityksen.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Szpunar* antoi ratkaisuehdotuksensa 19.1.2016.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 9.6.2016 antamassaan tuomiossa, että hyvitysmaksujärjestelmä, joka rahoitetaan valtion yleisestä talousarviosta siten, ettei voida varmistaa, että yksityisten kopioiden käyttäjät kattavat tämän sopivan hyvityksen kustannukset, ei ole tekijänoikeusdirektiivin mukainen.

3. Asia C-472/14, Canadian Oil Company Sweden ja Rantén

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: REACH-asetus (EY) N:o 1907/2006 – Kemiallisen tuotteen rekisteröinti – Kansallinen rekisteröinti – SEUT 34 artikla (tuonnin määrällisten rajoitusten kieltö) – SEUT 36 artikla (poikkeaminen tuonnin määrällisten rajoitusten kiellosta)

Asian käsittely: Ruotsalainen tuomioistuin teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koski kemiallisen tuotteen kansallisen rekisteröintivelvollisuuden yhteensopivuutta REACH-asetuksen kanssa. Kansallinen tuomioistuin tiedusteli myös, onko kansallinen säännös yhteensopiva SEUT 34 artiklan kanssa, kun otetaan huomioon SEUT 36 artiklassa määrätty poikkeamismahdollisuudet.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (29.1.2015), että kansallinen säännös, jonka mukaan kemiallisen tuotteen ammattimaisesti maahantuovan henkilön on ilmoitettava tuote kansalliselle viranomaiselle sen rekisteröimiseksi kansalliseen tuoterekisteriin, ei ole ristiriidassa REACH-asetuksen tai SEUT 34 artiklan kanssa. Kansallisella tuoterekisterillä ja REACH-asetuksen mukaisella rekisterillä on eri tarkoitus. Lisäksi säännös on joka tapauksessa oikeutettavissa ihmisten terveyden suojelemiseksi SEUT 36 artiklan tarkoittamalla tavalla sekä ympäristönsuojelua koskevilla pakottavilla syillä.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Sharpston* antoi ratkaisuehdotuksensa 10.12.2015.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 17.3.2016 antamassaan tuomiossa, etteivät REACH-asetus tai SEUT 34 artikla ole esteenä esillä olevalle kansalliselle tuoterekisterille, jolla pyritään suojelemaan ympäristöä ja ihmisten terveyttä. Rekisteröinti kansallisessa viranomaisessa ei kuitenkaan saa olla ennakoedellytys tuotteiden markkinoille saattamiselle, rekisteröinnin on koskettava eri tietoja kuin asetuksessa vaaditut, ja sillä on pyrittävä samoihin tavoitteisiin kuin asetuksella eli erityisesti varmistamaan korkeatasoinen ihmisten terveyden ja ympäristön suojeleminen sekä kemiallisten tuotteiden vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla.

4. Asia C-506/14, Yara Suomi ym.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Päästökauppa – Päästökauppadirektiivi 2003/87/EY – Komission päätös 2011/278/EU – Komission päätös 2013/448/EU – Päästökauppakausi 2013–2020 – Päästöoikeuksien ilmaisjako – Monialainen korjauskerroin

Asian käsittely: Suomen korkein hallinto-oikeus teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koski päästökauppadirektiivin tulkintaa sekä komission päästökauppaa koskevien päätösten 2013/448/EU ja 2011/278/EU pätevyyttä. Asiassa oli erityisesti kyse ns. monialaisen korjauskertoimen soveltamisesta päästöoikeuksien ilmaisjakoon päästökauppakaudella 2013–2020.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (4.3.2015), että komission päätöksen 2013/448/EU pätevyyttä ei voida asettaa kyseenalaiseksi sen perusteella, että sitä ei ole tehty ns. valvonnan käsittävässä sääntelymenettelyssä. Komission päätös 2013/448/EU on päästökauppadirektiivin mukainen eikä sen pätevyyttä voida tälläkään perusteella asettaa kyseenalaiseksi. Myös komission päätös 2011/278/EU on päästökauppadirektiivin mukainen.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Asia ratkaistiin ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 26.10.2016 antamassaan tuomiossa, että tarkastelussa ei ilmennyt seikkoja, jotka vaikuttaisivat komission päätöksen 2011/278/EU pätevyyteen. Sen sijaan komission päätöksen 2013/448/EU 4 artikla ja liite II ovat pätemättömiä.

5. Asia C-521/14, SOVAG

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Vakuutusyhtiöiden väliset vaatimukset – Tuomioistuimen toimivalta – Neuvoston asetus (EY) N:o 44/2001 (Bryssel I)

Asian käsittely: Suomen korkein oikeus teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koski Bryssel I -asetuksen 6 artiklan 2 kohdan tulkintaa. Ennakkoratkaisupyynnön liittyi korkeimmassa oikeudessa vireillä olevaan asiaan, jossa on kyse Saksassa tapahtuneeseen liikenneonnettomuuteen liittyvistä vakuutuskorvauksista ja vakuutusyhtiöiden välisen oikeusriidan käsittelypaikasta. Korkein oikeus halusi selvittää, onko se asetuksen mukaan toimivaltainen käsittelemään pääasiassa esillä olevaa kolmannen osapuolen alkuperäisen oikeudenkäynnin kantajaa kohtaan esittämää korvausvaatimuskannetta, joka liittyy läheisesti alkuperäiseen kanteeseen. Toimivallan ratkaisemiseksi oli selvitettävä, miten asetuksen "sivullisvaatimuksen" käsitettä on tulkittava.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (4.2.2015), että pääasian kaltaisessa tilanteessa asetuksen 6 artiklan 2 kohta koskee kannetta, jossa on kysymys takautumisoikeuteen perustuvasta tai muusta siihen rinnastettavasta, alkuperäiseen kanteeseen läheisesti liittyvästä vaatimuksesta ja jonka kolmas osapuoli kansallisen lainsäädännön sallimin tavoin nostaa toista asianosaista vastaan käsiteltäväksi samassa oikeudenkäynnissä. Näin ollen korkein oikeus on toimivaltainen käsittelemään kanteen.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Asia ratkaistiin ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 21.1.2016 antamassaan tuomiossa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kanne kuuluu Bryssel I -asetuksen 6 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan jos kyseistä kannetta ei ole nostettu ainoastaan sen vuoksi, että kanne kyseistä vastaajaa vastaan saataisiin tutkituksi muussa tuomioistuimessa kuin siinä, joka muutoin olisi ollut toimivaltainen tutkimaan häntä vastaan nostetun kanteen.

6. Asia C-572/14, *Austro-Mechana*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Tekijänoikeus – Yksityistä kopiointia koskeva poikkeus – Sopiva hyvitys – Neuvoston asetus (EY) N:o 44/2001 (Bryssel I) – Toimivaltainen tuomioistuin – Sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskeva asia

Asian käsittely: Itävaltalainen tuomioistuin esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön asiassa, joka koski Bryssel I -asetuksen 5 artiklan 3 kohdan tulkintaa. Tuomioistuin tiedusteli, onko tekijänoikeusdirektiivin mukaista hyvitysmaksua pidettävä Bryssel I -asetuksen 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna vahingonkorvauksena, ja onko tuomioistuin siten toimivaltainen tutkimaan itävaltalaisen tekijänoikeuksien yhteisvalvontajärjestön hyvitysmaksun maksamista koskevan vaatimuksen, joka kohdistuu toisiin jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin yhtiöihin.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (26.3.2015) ja asiassa 26.11.2015 järjestetyssä suullisessa käsittelyssä, että tekijänoikeusdirektiivin mukainen hyvitysmaksu ei ole luonteeltaan vahingonkorvausta. Tekijänoikeusjärjestön esittämä vaatimus hyvitysmaksun maksamisesta ei perustu vastaajana olevien yhtiöiden velvollisuuteen korvata tekijänoikeuden rikkomisesta aiheutunutta vahinkoa, vaan siihen, etteivät vastaajayhtiöt ole maksaneet tekijänoikeusjärjestölle hyvitysmaksua, vaikka ne ovat Itävallan lain mukaan siihen velvollisia.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Saugmandsgaard Øe* antoi ratkaisuehdotuksensa 17.2.2016.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 21.4.2016 antamassaan tuomiossa, että kanne, jolla vaaditaan sopivan hyvityksen maksamista, on Bryssel I -asetuksen 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu ”sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskeva asia”.

7. Asia C-611/14, *Canal Digital Danmark*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevan direktiivin 2005/29/EY 6 ja 7 artiklan tulkinta – Tv-kanavapakettien markkinointi – Hyödykkeen kokonaishinnan ilmoittaminen – Harhaanjohtavat toimet – Harhaanjohtavat mainitsematta jättämiset

Asian käsittely: Tanskalainen tuomioistuin teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koski tv-kanavapakettien markkinointia ja erityisesti kuluttajan maksettavaksi tulevan kokonaishinnan ilmoittamista. Ennakkoratkaisukysymykset liittyivät siihen, minkälaisia vaatimuksia tv-kanavapakettien markkinoinnissa esitettävälle hintatiedoille voidaan direktiivin mukaan asettaa.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (16.4.2015), että tv-kanavapakettien hintatietojen esittäminen markkinoinnissa siten, että tilauksen kokonaishinta jätetään ilmoittamatta tai se ilmoitetaan huomaamattomalla tavalla, on sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevan direktiivin vastaista.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Asia ratkaistiin ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 26.10.2016 antamassaan tuomiossa, että direktiivissä tarkoitettulla tavalla harhaanjohtavana on pidettävä kaupallista menettelyä, jossa tuotteen hinta jaetaan useisiin osatekijöihin korostaen vain yhtä niistä, kun tällaisella menettelyllä saatetaan antaa keskivertokuluttajalle virheellinen vaikutelma hinnasta ja saada hänet tekemään kaupallinen ratkaisu, jota hän ei muuten olisi tehnyt. Arvioitaessa harhaanjohtavaa ilmoittamatta jättämistä huomioon on otettava myös viestintävälineen asettamat rajoitukset. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida näiden seikkojen toteutuminen ottaen huomioon kaikki asian kannalta merkitykselliset tosiseikat.

8. Asia C-28/15, *Koninklijke KPN ym.*

Ennakkoratkaisupyyntön kohde: Kiinteän ja matkaviestinverkon kohdeverkkomaksut – Käyttöoikeusdirektiivi 2002/19/EY – Komission suositus kiinteän ja matkaviestintäverkon kohdeverkkomaksujen sääntelystä EU:ssa – Sääntelyviranomaisen päätös maksujen enimmäismäärästä – Kustannussuuntautunut hinnoittelu – Velvollisuus käyttää komission suosituksen mukaista laskentamenetelmää

Asian käsittely: Alankomaalainen tuomioistuin teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö, joka koski kiinteän ja matkaviestinverkon kohdeverkkomaksuja. Keskeinen kysymys asiassa oli, voidaanko jäsenvaltiossa asettaa enimmäismaksut käyttämällä jotain muuta kuin kiinteän ja matkaviestintäverkon kohdeverkkomaksujen sääntelystä EU:ssa annetun komission suosituksen mukaista menetelmää.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (13.5.2015) ja asiassa 16.3.2016 järjestetyssä suullisessa käsittelyssä, että komission suositus ei sido oikeudellisesti jäsenvaltioita. Kansallinen sääntelyviranomainen voi siten määrittää enimmäismaksutason käyttöoikeusdirektiivin mukaisesti käyttämällä jotain muuta kuin komission suosituksen mukaista menetelmää.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Mengozzi* antoi ratkaisuehdotuksensa 28.4.2016.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 15.9.2016 antamassaan tuomiossa, että kansallinen sääntelyviranomainen tai tuomioistuin voi poiketa komission suosituksesta, mutta vain sillä edellytyksellä, että tämä on tarpeellista asian tosiseikkoihin ja erityisesti kyseisen jäsenvaltion markkinoiden erityispiirteisiin liittyvien syiden perusteella.

9. Asia C-122/15, *C*

Ennakkoratkaisupyyntön kohde: Välitön verotus – Eläketulon lisävero – Yhdenvertainen kohtelu – Yhdenvertaista kohtelua työelämässä koskeva direktiivi 2000/78/EY – Ikään perustuvan syrjinnän kieltä – Perusoikeuskirjan 21 artikla

Asian käsittely: Suomen korkein hallinto-oikeus esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö, joka koski tuloverolain 124 §:n 1 ja 4 momentin mukaisen eläketulon lisäveron unionin oikeuden mukaisuutta. Ennakkoratkaisupyyntössä oli kyse muun muassa siitä, kuuluuko eläketulon lisäveron kaltainen kansallinen sääntely unionin oikeuden soveltamisalaan, ja jos näin on, onko yhdenvertaista kohtelua työelämässä koskevaan direktiiviin ja perusoikeuskirjan 21 artiklaan sisältyvä ikään perustuvan syrjinnän kieltä esteenä kyseiselle sääntelylle.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (23.6.2015) ja asiassa 10.12.2015 järjestetyssä suullisessa käsittelyssä, että direktiivin säännöksiä ei voida tulkita siten, että eläketulon lisäveroa koskevien tuloverolain 124 §:n 1 ja 4 momentin säännösten kaltainen sääntely kuuluisi unionin oikeuden soveltamisalaan. Näin ollen perusoikeuskirjan 21 artiklan 1 kohta ei tule asiassa sovellettavaksi. Siltä varalta, että unionin tuomioistuin kuitenkin katsoisi, että kansallinen sääntely kuuluu unionin oikeuden soveltamisalaan, *Suomi* katsoi, että direktiivin säännökset eivät ole esteenä tuloverolain 124 §:n 1 ja 4 momentin kaltaiselle kansalliselle sääntelylle.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Kokott* antoi ratkaisuehdotuksensa 28.1.2016.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 2.6.2016 antamassaan tuomiossa, että eläketulon lisäveroa koskeva kansallinen lainsäädäntö ei kuulu yhdenvertaista kohtelua työelämässä koskevan direktiivin eikä näin ollen myöskään perusoikeuskirjan 21 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.

10. Asia C-130/15, *National Exhibition Centre*

Ennakkoratkaisupyyntön kohde: Arvonlisävero – Arvonlisäverodirektiivin 77/388/ETY 13 artiklan B kohdan d alakohdan 3 alakohta – Maksunvälityspalvelun käsite – Vapautus arvonlisäverosta – Varausmaksun verokohtelu

Asian käsittely: Isobritannialainen tuomioistuin teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö, joka koski arvonlisäverosta vapautetun maksunvälityspalvelun käsitteen tulkintaa tilanteessa, jossa yritys myy pääsylippuja ulkopuolisten tapahtumanjärjestäjien tilaisuuksiin, joita pidetään sen omistamissa tiloissa. Tuomioistuin tiedusteli, onko pankki- tai luottokortilla maksavilta lipunostajilta peritty varausmaksu vapautettava arvonlisäverosta arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 3 alakohdassa tarkoitettuna maksunvälityspalveluna vai ei.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (11.6.2015), että varausmaksu ei ole korvausta sellaisesta palvelusta, joka tulee vapauttaa arvonlisäverosta direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 3 alakohdan nojalla. Lipunmyynnissä on kyse yhdestä, arvonlisäverotuksessa kokonaisuutena käsiteltävästä palvelusta, jonka yhden osatekijän muodostavat pankki- ja luottokortilla maksamista varten tarvittavat toimenpiteet.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Asia ratkaistiin ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 26.5.2016 antamassaan tuomiossa, että pankki- tai luottokortilla maksamisen mahdollistaminen ei ole arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 3 alakohdassa tarkoitettu maksunvälityspalvelu.

11. Yhdistetyt asiat C-145/15 ja C-146/15, *Ruijsenaars ja Jansen ym.*

Ennakkoratkaisupyyntön kohde: Lentomatikustajien korvauksia koskeva asetus (EY) N:o 261/2004 – Lentoliikenne – Matkustajille maksettava korvaus lennolle pääsyn epäämisen sekä lennon peruuntumisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta – Asetuksen 16 artiklan mukaisen elimen toimivalta

Asian käsittely: Alankomaalainen tuomioistuin tiedusteli unionin tuomioistuimelta, tuleeko lentomatikustajien korvauksia koskevan asetuksen 16 artiklan mukaisella elimellä olla toimivalta, jonka perusteella se voi ryhtyä hallinto-oikeudellisiin täytäntöönpanotoimiin, joiden tarkoituksena on taata erikseen jokaisessa yksittäisessä tapauksessa matkustajan oikeus korvaukseen.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (13.7.2015), että asetuksen 16 artikla ei velvoita jäsenvaltioita nimeämään kansallista täytäntöönpanoelintä, jolla olisi toimivalta ryhtyä hallinto-oikeudellisiin täytäntöönpanotoimenpiteisiin, joiden tarkoituksena olisi taata matkustajien oikeus korvaukseen jokaisessa yksittäisessä tapauksessa, jossa matkustajan oikeutta asetuksen mukaiseen vakiokorvaukseen koskevia asetuksen säännöksiä rikotaan.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Bot* antoi ratkaisuehdotuksensa 14.1.2016.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 17.3.2016 antamassaan tuomiossa, että kansallisen täytäntöönpanoa valvovan elimen ei ole toteutettava pakkotoimia lentoliikenteen harjoittajaa vastaan, jotta tämä veloitettaisiin maksamaan korvaus yksittäisessä tapauksessa, jossa matkustajan oikeutta asetuksen mukaiseen vakiokorvaukseen koskevia asetuksen säännöksiä rikotaan.

12. Yhdistetyt asiat C-203/15 ja C-698/15, *Tele2 Sverige ja Watson ym.*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Teletunnistetietojen säilyttäminen – Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi 2002/58/EY – Henkilötietojen käsittely ja yksityisyyden suoja – Kansallisessa lainsäädännössä asetettu yleinen säilyttämisvelvollisuus – Perusoikeuskirjan 7 ja 8 artikla sekä 52 artiklan 1 kohta – Vakavien rikosten torjuntaa koskeva hyväksyttävä tavoite

Asian käsittely: Asiassa C-203/15, *Tele2 Sverige* ruotsalainen tuomioistuin esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, jolla se tiedusteli, onko kansallisessa lainsäädännössä säädetty teleoperaattoreiden velvollisuus säilyttää kaikki teletunnistetiedot ilman minkäänlaista rikollisuuden torjunnan tavoitteen perusteella tehtävää erottelua perusoikeuskirjan 7, 8 ja 52 artiklan mukainen. Asiassa C-698/15, *Watson ym.* isobritannialainen tuomioistuin tiedusteli unionin tuomioistuimelta, asetetaanko *Digital Rights Ireland* -tuomiossa (yhdistetyt asiat C-293/12 ja C-594/12) pakottavia vaatimuksia jäsenvaltioiden kansallisille järjestelmille ja laajennetaanko tuomiossa perusoikeuskirjan 7 ja/tai 8 artiklan soveltamisalaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen (EIS) 8 artiklan soveltamisalan ulkopuolelle. Asiat yhdistettiin unionin tuomioistuimen päätöksellä suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten. Unionin tuomioistuin pyysi suulliseen käsittelyyn osallistuvia vastaamaan muun muassa sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin tulkintaa koskeviin kysymyksiin.

Suomi katsoi asiassa *Watson* esittämässään kirjallisissa huomautuksissaan (25.2.2016) sekä asioissa 12.4.2016 pidetyssä suullisessa käsittelyssä, että teletunnistetietojen säilyttämistä ja käyttöä koskevat kansalliset järjestelmät kuuluvat sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin soveltamisalaan, mutta direktiivistä ei seuraa, että tietojen yleiseen säilyttämiseen perustuva kansallinen järjestelmä olisi aina välttämättä unionin oikeuden vastainen.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Saugmandsgaard Øe* antoi ratkaisuehdotuksensa asiassa 19.7.2016.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 21.12.2016 antamassaan tuomiossa, että sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 15 artiklan 1 kohta tulkittuna yhdessä perusoikeuskirjan 7, 8, 11 ja 52 artiklan kanssa on esteenä kansallisessa oikeudessa rikollisuuden torjumiseksi säädetyille kaikkien teletunnistetietojen yleiselle ja erotuksetta sovellettavalle säilyttämisvelvollisuudelle. Kyseinen säännös on esteenä niin ikään sellaiselle rikollisuuden torjumiseksi annetulle teletunnistetietojen suojaa ja viranomaisten oikeutta saada säilytettäviä tietoja koskevalle kansalliselle sääntelylle, jossa ei rajoiteta tätä tietojen saantia vain vakavan rikollisuuden torjumisen tarkoitukseen, tietojen saannin edellytykseksi ei aseteta tuomioistuimen tai riippumattoman hallintoviranomaisten suorittamaa ennakoivalvontaa, eikä vaadita, että kyseessä olevat tiedot säilytetään unionin alueella.

13. Asia C-276/15, *Hecht-Pharma*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Lääkedirektiivi 2001/83/EY – Direktiivin 3 artiklan 1 kohdan tulkinta – Lääkkeiden valmistus apteekissa – Ex tempore -lääkkeet

Asian käsittely: Saksalainen tuomioistuin tiedusteli ennakkoratkaisupyynnössään saksalaisen apteekissa valmistettavia ns. ex tempore -lääkkeitä koskevan lainsäädännön yhteensopivuutta muun muassa lääkedirektiivin 3 artiklan 1 kohdan kanssa. Asiassa oli kyse siitä, vaaditaanko ex tempore -lääkkeiden osalta, että yksittäiselle potilaalle kirjoitettu lääkemääräys on olemassa ennen kuin lääkettä aletaan valmistaa apteekissa vai onko varastoon valmistaminen mahdollista.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (17.9.2015) ja asiassa 21.4.2016 järjestetyssä suullisessa käsittelyssä, ettei lääkedirektiivin 3 artiklan 1 kohtaa voida tulkita siten, että siinä edellytetään kaikissa tapauksissa yksittäisen lääkemääräyksen olemassaoloa ennen lääkkeen valmistamista. Lääkkeen valmistus voidaan aloittaa etukäteen esimerkiksi tilastolliseen oletukseen perustuvan tarpeita koskevan ennusteen perusteella, mutta lääkkeen luovuttaminen potilaalle tapahtuu vasta lääkemääräyksen perusteella. Huomautuksissa tuotiin esiin

lisäksi niitä käytännön ongelmia, joita potilaan hoidolle tietyissä tilanteissa aiheutuisi, mikäli lääkkeiden valmistamista ei voitaisi aloittaa jo ennen lääkemääräyksen olemassaoloa.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Szpunar* antoi ratkaisuehdotuksensa 30.6.2016.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 26.10.2016 antamassaan tuomiossa, että ennakkoratkaisupyynnössä tarkoitettujen lääkkeiden ei lähtökohtaisesti kuulu direktiivin soveltamisalaan, koska niiden valmistaminen ei ole teollista. Asian lopullinen arviointi kuuluu kansalliselle tuomioistuimelle kaikkien tosiseikkojen valossa. Mikäli kyseinen tuomioistuin kuitenkin katsoisi lääkedirektiivin soveltuvan, etukäteinen valmistus ei olisi yhteensopiva direktiivin 3 artiklan 1 kohdan kanssa, sillä säännöksen sanamuoto edellyttää lääkemääräyksen olemassaoloa ennen lääkkeen valmistamista.

14. Asia C-462/15, *Pudans*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Maataloustuet – Yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä annettu asetus (EY) N:o 73/2009 – Tuloverotus – Tuen maksaminen kokonaisuudessaan edunsaajalle

Asian käsittely: Latvialainen tuomioistuin esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, jossa se tiedusteli, voidaanko yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä annetun asetuksen mukaisista maataloustuista kantaa tuloveroa. Kansallinen tuomioistuin viittasi kyseisen asetuksen 29 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan tukijärjestelmissä myönnettävät tuet maksetaan kokonaisuudessaan edunsaajalle.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (8.12.2015), että asiaan on vastattava samalla tavalla kuin tuomiossa asiassa C-427/05, *Porto Antico di Genova*, jossa unionin tuomioistuin katsoi, että yhteisön rakennerahastoista saadut tuet voitiin ottaa huomioon määritettäessä verotettavaa tuloa. Näin ollen asetuksen 29 artiklan 1 kohta ei estä maataloustukien katsomista tuensaajan veronalaiseksi tuloksi.

Määräys: Unionin tuomioistuin katsoi 28.4.2016 antamassaan määräyksessä aiempaan oikeuskäytäntöönä viitaten, että unionin lainsäädäntö ei ole esteenä sille, että maataloustuki katsotaan tuensaajan veronalaiseksi tuloksi.

15. Asia C-452/16 PPU, *Poltorak*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Kiireellinen ennakkoratkaisumenettely – Neuvoston puitepäätös 2002/584/YOS – Eurooppalainen pidätysmääräys – Oikeusviranomaisen määritelmä – Oikeudellisen päätöksen määritelmä

Asian käsittely: Alankomaalainen tuomioistuin esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön koskien eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja luovuttamismenettelystä tehtyä puitepäätöstä. Asiassa oli kyse Ruotsin Rikspolisstyrelsen antamasta eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä, jolla on pyydetty Alankomaiden viranomaisia luovuttamaan henkilö vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten. Kansallinen tuomioistuin tiedusteli, voiko Ruotsi nimetä Rikspolisstyrelsen kaltaisen poliisin hallinnollisen yksikön puitepäätöksessä tarkoitetuksi oikeusviranomaiseksi.

Suomi katsoi asiassa 5.10.2016 järjestetyssä suullisessa käsittelyssä, että Ruotsin Rikspolisstyrelsen kaltainen poliisin hallinnollinen yksikkö, joka on kansallisen lainsäädännön nojalla toimivaltainen antamaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen täytäntöönpanemista varten, kuuluu puitepäätöksen 6 artiklan 1 alakohdassa tarkoitetun oikeusviranomaisen käsitteen piiriin. Kyseisen viranomaisen antama eurooppalainen pidätysmääräys on näin ollen puitepäätöksen 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu oikeudellinen päätös.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Campos Sánchez-Bordona* antoi ratkaisuehdotuksensa 19.10.2016.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 10.11.2016 antamassaan tuomiossa, että Rikspolisstyrelsen kaltaista poliisin hallinnollista yksikköä ei voida pitää puitepäätöksessä tarkoitettuna oikeusviranomaisena, jolla on oikeus tehdä eurooppalainen pidätysmääräys.

16. Asia C-477/16 PPU, *Kovalkovas*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Kiireellinen ennakkoratkaisumenettely – Neuvoston puitepäätös 2002/584/YOS – Eurooppalainen pidätysmääräys – Oikeusviranomaisen määritelmä – Oikeudellisen päätöksen määritelmä

Asian käsittely: Alankomaalainen tuomioistuin esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön koskien eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja luovuttamismenettelystä tehtyä puitepäätöstä. Asiassa oli kyse Liettuan oikeusministeriön antamasta eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä, jolla on pyydetty Alankomaiden viranomaisia luovuttamaan henkilö vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten. Kansallinen tuomioistuin tiedusteli, voiko Liettua nimetä oikeusministeriön puitepäätöksessä tarkoitetuksi oikeusviranomaiseksi.

Suomi katsoi asiassa 5.10.2016 järjestetyssä suullisessa käsittelyssä, että oikeusministeriö, joka on kansallisen lainsäädännön nojalla toimivaltainen antamaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen vapaudenmenetyksen käsitteävän rangaistuksen täytäntöönpanemista varten, kuuluu puitepäätöksen 6 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettun oikeusviranomaisen käsitteen piiriin. Kyseisen viranomaisen antama eurooppalainen pidätysmääräys on näin ollen puitepäätöksen 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu oikeudellinen päätös.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Campos Sánchez-Bordona* antoi ratkaisuehdotuksensa 19.10.2016.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 10.11.2016 antamassaan tuomiossa, että oikeusministeriön kaltaista täytäntöönpanovaltaa käyttävää elintä ei voida pitää puitepäätöksessä tarkoitettuna oikeusviranomaisena, jolla on oikeus tehdä eurooppalainen pidätysmääräys.

1.1.2 Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset

17. Asia C-568/15, *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Kuluttajansuoja – Kuluttajaoikeusdirektiivi 2011/83/EU – Kuluttajasopimusta koskeva yhteydenotto elinkeinonharjoittajaan – Maksullinen puhelinlinja – Perushinnan käsite

Asian käsittely: Saksalainen tuomioistuin teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koski kuluttajaoikeusdirektiivin 21 artiklan 1 kohdan tulkintaa. Kyseisen kohdan mukaan kuluttajan yhteydenotosta elinkeinonharjoittajan puhelinlinjalle, jonka välityksellä häneen saa puhelinyhteyden tehtyyn sopimukseen liittyvissä asioissa, ei saa aiheutua kuluttajalle perushintaa suurempia kuluja. Kansallinen tuomioistuin tiedusteli, tarkoittaako perushinta sitä, että kuluttajalle ei saa tällaisesta puhelusta aiheutua muita kuluja kuin mitä puhelusta lanka- tai matkapuhelinten standardinumeroon olisi aiheutunut.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (10.2.2016), että perushinnalla tarkoitetaan lanka- tai matkapuhelinten (maantieteelliseen) standardinumeroon soittamisesta aiheutuvaa kustannusta tai muuta tähän rinnastettavaa kustannusta, joka voidaan määritellä esimerkiksi jäsenvaltiossa käytössä olevista liittymätyypeistä standardinumeroon soittamisesta keskimäärin aiheutuvien kustannusten perusteella.

Julkiasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkiasiamies Szpunar* antoi ratkaisuehdotuksensa 10.11.2016. Hän katsoi, että perushinnalla tarkoitetaan kuluja, joita kuluttajalle olisi aiheutunut puhelusta lanka- tai matkapuhelinten (maantieteelliseen) standardinumeroon.

18. Asia C-33/16, A

Ennakkoratkaisupyyntöön kohde: Arvonlisäverodirektiivin 2006/112/EY 148 artiklan d alakohta – Vapautus arvonlisäverosta – Avomerialukselle suoritettava nosto- tai lastauspalvelu

Asian käsittely: Suomen korkein hallinto-oikeus esitti unionin tuomioistuimelle kolme ennakkoratkaisukysymystä, jotka koskivat arvonlisäverodirektiivin 148 artiklan d alakohdan tulkintaa. Kyseisen säännöksen mukaan verosta on vapautettava sellaisten palvelujen suoritukset, jotka suoraan palvelevat merialusten tai niiden lastin välittömiä tarpeita. KHO tiedusteli, tuleeko avomerialukselle suoritettava lastin nosto- tai purkupalvelu vapauttaa arvonlisäverosta tilanteessa, jossa palvelun suorittaa palvelun myyjän sijasta tämän alihankkija.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (25.4.2016), että lastin nosto alukseen ja pois aluksesta ovat arvonlisäverodirektiivin 148 artiklan d alakohdassa tarkoitettuja arvonlisäverosta vapautettuja palveluja. Kyseessä on palvelu, joka kohdistuu suoraan fyysisesti lastiin, joten se palvelee suoraan aluksen tai sen lastin välittömiä tarpeita. Tätä päätelmää ei muuta se, että palvelun suorittaa palvelun myyjän alihankkija.

Julkiasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkiasiamies Bot* katsoi 7.12.2016 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että esillä olevan kaltaiset palvelut kuuluvat arvonlisäverodirektiivin 148 artiklan d alakohdassa olevan vapautuksen piiriin.

1.1.3 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

1. Asia C-682/15, *Berlioz Investment Fund*

Ennakkoratkaisupyyntöön kohde: Virka-apudirektiivi 2011/16/EU – Pyyntöön perustuva verotietojen vaihto – Ennalta arvioiden olennaiset tiedot – Kansalliseen oikeuteen perustuva tietojenantamismääräys – Hallinnollinen rahamääräinen sanktio – Perusoikeuskirja 51 artikla 1 kohta – Perusoikeuskirja 47 artikla – Oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin

Asian käsittely: Luxemburgilaisen tuomioistuimen ennakkoratkaisupyyntöissä kysyttiin, seuraako perusoikeuskirjassa taatusta oikeudesta tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin, että jäsenvaltion veroviranomaisen on erikseen arvioitava, täyttääkö toisen jäsenvaltion veroviranomaisten verotustarkoituksia varten tekemä tietopyyntö virka-apudirektiivin vaatimuksen tietojen olennaisuudesta, ja mitkä ovat perusoikeuskirjan edellyttämät yksityisen käytössä olevat oikeussuojakeinot tilanteessa, jossa jäsenvaltion veroviranomaiset määräävät yksityishenkilön luovuttamaan hallussaan olevia, kolmannen henkilön verotuksen toteuttamiseksi tarpeellisia tietoja toisen jäsenvaltion veroviranomaisen virka-apudirektiivin nojalla tekemän tietopyyntönsä johdosta.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (7.4.2016) ensisijaisesti, että asia ei kuulu unionin oikeuden soveltamisalaan eikä perusoikeuskirja siten tule sovellettavaksi. Toissijaisesti katsottiin, että virka-apudirektiivissä, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan kanssa, ei anneta yksityiselle oikeutta riitauttaa virka-apudirektiivin mukaisen tietopyyntönsä pätevyyttä.

2. Asia C-163/16, *Louboutin ja Christian Louboutin*

Ennakkoratkaisupyyntöön kohde: Tavaramerkkidirektiivi 2008/95/EY – Tavaramerkki – Rekisteröinnin este – Tavararvoon olennaisesti vaikuttava muoto – Kengänpohjan punainen väri

Asian käsittely: Alankomaalainen tuomioistuin tiedusteli unionin tuomioistuimelta, koskeeko tavaramerkkidirektiivin 3 artiklan 1 kohdan e alakohdan iii luetelmakohdassa tarkoitettu käsite ”tavararvoon olennainen muoto” vain tavararvoon olennaisesti vaikuttavia ominaispiirteitä vai kattaako se myös muita ominaispiirteitä kuten värin.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (14.7.2016), että käsite ”tavararvoon olennainen muoto” ei kata muita tavararvoon olennaisesti vaikuttavia ominaispiirteitä kuin kolmiulotteisia ominaispiirteitä.

3. Asia C-175/16, *Hälvä ym.*

Ennakkoratkaisupyyntöön kohde: Työaikalaki 2003/88/EY – Poikkeukset – Direktiivin 17 artiklan 1 kohta – SOS-lapsikylävanhemman sijaisena työskentely

Asian käsittely: Suomen korkein oikeus kysyi unionin tuomioistuimelta, soveltuuko työaikalakiin 17 artiklan 1 kohdan poikkeus SOS-lapsikylävanhempien sijaisena toimiviin henkilöihin. Mikäli näin on, direktiivin tietyt työajan enimmäisaika koskevia säännöksiä ei sovelleta heihin. Korkein oikeus katsoi ennakkoratkaisupyyntönsään, että tällöin kyseisiin työntekijöihin ei sovelleta myöskään työaikalakia, eivätkä he ole oikeutettuja Suomen kansallisen lainsäädännön mukaisiin ylityökorvauksiin.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (27.6.2016), että SOS-lapsikylävanhempien sijaisena toimiminen on toiminnan erityispiirteistä johtuen työtä, johon sovelletaan työaikalakiin 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua poikkeusta. Nämä piirteet liittyvät ennen kaikkea siihen, että SOS-lapsikylätoiminnan kantavana ajatuksena on pidettävä kodinomaisen kasvuympäristön tarjoamista huostaan otetuille ja pitkäaikaista sijoitusta tarvitseville lapsille.

4. Asia C-200/16, *Securitas*

Ennakkoratkaisupyyntöön kohde: Liikkeenluovutusdirektiivi 2001/23/EY – Direktiivin 1 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdat – Yrityksen tai liikkeen luovutuksen käsite

Asian käsittely: Portugalilaisen tuomioistuimen tekemän ennakkoratkaisupyyntöön taustalla oli tilanne, jossa vartiointi- ja turvallisuuspalvelujen tarjoamista koskeva sopimus annettiin tarjouskilpailun jälkeen uudelle toimijalle. Joukko aiemman palvelutarjoajan työntekijöitä katsoo siirtyneensä tarjouskilpailun voittajan työntekijöiksi, minkä tämä kiistää. Asian ratkaisemiseksi kansallinen tuomioistuin tiedusteli unionin tuomioistuimelta, tapahtuiko näiden kahden yrityksen välillä liikkeenluovutusdirektiivin 1 artiklan a ja b alakohdassa tarkoitettu yrityksen tai liikkeen luovutus.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (27.6.2016) unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön nojautuen, että kyseessä ei ole yrityksen tai liikkeen luovutus. Kyse on puhtaasti tilanteesta, jossa kilpailevat yritykset seuraavat toisiaan tehtävässä sen perusteella, että toinen niistä voitti tarjouskilpailun. Asiassa ei ole esitetty mitään sellaista, minkä perusteella voitaisiin katsoa kyseessä olevan yrityksen tai liikkeen luovutus.

5. Asia C-210/16, *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Henkilötietojen käsittely – Henkilötietodirektiivin 95/46/EY 2 artiklan d kohta – Rekisterinpitäjä – Vastuu – Sosiaalisen median palvelu – Facebook – Vastuun kohdistaminen muuhun kuin rekisterinpitäjään

Asian käsittely: Saksan korkein hallinto-oikeus esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koski henkilötietodirektiivin tulkintaa. Tuomioistuin kysyi, voidaanko muu taho kuin direktiivissä tarkoitettu rekisterinpitäjä katsoa vastuulliseksi tietosuojaloukkauksesta sillä perusteella, että kyseinen taho on valinnut tietyn rekisterinpitäjän, ja voiko jäsenvaltio edellyttää kansallisessa lainsäädännössä, että rekisterinpitäjää valittaessa on noudatettava huolellisuusvelvollisuutta. Asian taustalla on saksalaisen koulutusalan yrityksen Facebook-sivustolla harjoittama mainostus ja Facebookin tässä yhteydessä suorittama sivujen kävijöistä kerättyjen henkilötietojen käsittely. Lisäksi kyse oli asiassa toimivaltaisen tietosuojaviranomaisen määrittämisestä ja tämän toimivallan laadusta.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (14.7.2016), että henkilötietodirektiivin 2 artiklan d kohdassa säännellään tyhjentävästi tietosuojaloukkauksesta vastuussa olevasta tahosta, minkä johdosta muuta tahoja kuin 2 artiklan d kohdassa tarkoitettua rekisterinpitäjää ei voida pitää vastuullisena tietosuojaloukkauksesta.

6. Asia C-275/16, *Comune di Balzola ym.*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Postidirektiivin 97/67/EY 3 artiklan 3 kohdan tulkinta – Postin yleispalvelu – Jakelu harvemmin kuin viitenä työpäivänä viikossa – Poikkeukselliseksi katsotut tilanteet tai maantieteelliset olosuhteet

Asian käsittely: Italialainen tuomioistuin teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, jossa on kyse yleispalvelua koskevan postidirektiivin 3 artiklan tulkinnasta. Kyseisen artiklan 3 kohdassa annetaan jäsenvaltioille oikeus poiketa viisipäiväisestä postinjakelusta "poikkeukselliseksi katsotuissa tilanteissa tai maantieteellisissä olosuhteissa". Kansallinen tuomioistuin tiedusteli, onko Italian lainsäädäntö, jonka mukaan viisipäiväisestä jakelusta voidaan poiketa alueilla, joiden asukastiheys on alle 200 asukasta per neliökilometri, yhteensopiva postidirektiivin kanssa.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (8.9.2016), että Italian lainsäädäntö on postidirektiivin mukainen. Harvaanasuttua seutua voidaan pitää direktiivissä tarkoitettuna poikkeuksellisena tilanteena tai maantieteellisenä olosuhteena, joka oikeuttaa harvennettuun postinjakeluun.

7. Asia C-283/16, *S.*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Elatusvelvoiteasetuksen (EY) N:o 4/2009 IV luvun tulkinta – Täytäntöönpanohakemuksen esittäminen

Asian käsittely: Isobritannialainen tuomioistuin esitti ennakkoratkaisupyynnön, jossa on kyse elatusvelvoiteasetuksen IV luvun tulkinnasta. Tuomioistuin tiedusteli, annetaanko kyseisessä luvussa elatusvelkojalle, joka hakee toisessa jäsenvaltiossa saadun ratkaisun täytäntöönpanoa vastaanottavassa jäsenvaltiossa, oikeus esittää täytäntöönpanohakemus suoraan pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiselle elimelle vai voiko jäsenvaltio edellyttää, että pyyntö täytyy aina esittää asetuksen mukaan nimetyille kansalliselle keskusviranomaiselle.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (30.8.2016) elatusvelvoiteasetuksen säännöksistä seuraavan, että täytäntöönpanohakemuksen voi esittää suoraan toimivaltaiselle täytäntöönpanoelimelle. Jos lainsäätäjän tarkoituksena olisi ollut, että keskusviranomaisen käyttö on pakollista, tästä olisi säädetty asetuksessa nimenomaisesti. Myös asetuksen tavoitteen valossa on selvää, että keskusviranomaisen käytöstä ei voida tehdä pakollista, koska sillä pyritään vähentämään ylimääräisiä muodollisuuksia rajat ylittävissä tilanteissa.

8. Asia C-284/16, Achmea

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Jäsenvaltioiden kahdenvälinen investointisuojaosopimus – Sijoittajan ja jäsenvaltion välinen riita – Välityslausekkeen pätevyys – SEUT 344 artikla (velvoite ratkaista perussopimusten tulkin-taa tai soveltamista koskevat riidat vain niissä määrättyllä tavalla) – SEUT 18 artikla (syrjintäkielto)

Asian käsittely: Saksan korkein oikeus teki ennakkoratkaisupyynnön, jossa se tiedusteli Slovakian ja Alankomai-den väliseen investointisuojaosopimukseen sisältyvän välityslausekkeen yhdenmukaisuutta EUT-sopimuksen kanssa. Välityslausekkeen nojalla sopimusvaltion sijoittajan ja toisen sopimusvaltion väliset riidat ratkaistaan välimiesmenettelyssä.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (31.8.2016), että EUT-sopimus ei ole esteenä kyseessä olevalle väli-tyslausekkeelle, joka sisältyy kahden jäsenvaltion väliseen investointisuojaosopimukseen. Jäsenvaltion ja yksityi-sen välisen riidan käsittely välimiesoikeudessa ei loukkaa unionin tuomioistuimen viimekätistä oikeutta tulkita unionin oikeutta eikä jäsenvaltion sitoutuminen välimiesmenettelyyn ole kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää.

9. Asia C-292/16, A Oy

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Yritysjärjestelydirektiivi 90/434/ETY – SEUT 49 (sijoittautumisvapaus) – Liike-toimintasiirto – Varojen siirron verotuksen ajankohta – Epäsuora tai suora syrjintä – Sijoittautumisoikeuden rajoituksen perusteleminen oikeuttamisperusteilla – Suhteellisuusperiaate

Asian käsittely: Helsingin hallinto-oikeus esitti unionin tuomioistuimelle kolme ennakkoratkaisukysymystä liitty-en toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvan liiketoimintasiirron verottamiseen. Hallinto-oikeus tiedusteli, onko SEUT 49 artikla esteenä lainsäädännölle, jonka mukaan tilanteessa, jossa suomalainen yhtiö luovuttaa liiketoiminta-siirtona toisessa EU-jäsenvaltiossa sijaitsevan kiinteän toimipaikan varoja tässä valtiossa sijaitsevalle yhtiölle saaden vastikkeeksi tältä uusia osakkeita, varojen siirtoa verotetaan heti siirtämisvuonna, kun taas vastaavassa kotimaisessa tilanteessa siirtyvät varat verotettaisiin vasta realisointihetkellä.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (19.9.2016) ensisijaisesti, että kyse on yritysjärjestelydirektiivissä säännellystä tilanteesta ja että Suomen verolainsäädäntö on tältä osin direktiivin mukainen. Sikäli kuin asiaa arvioidaan SEUT 49 artiklan sijoittautumisvapauden näkökulmasta, *Suomi* katsoi, että mahdollinen rajoitus on perusteltu verotusvallan tasapainoisen jaon jäsenvaltioiden välillä näkökulmasta. Huomautuksissa tuotiin esille, että kyseessä oleva rajat ylittävä liiketoimintasiirto ei ole rinnastettavissa kotimaassa tapahtuvaan liiketoiminta-kokonaisuuden luovutukseen, koska rajat ylittävässä tilanteessa verotusvalta toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan kiinteään toimipaikkaan katkeaa. Kiinteästä toimipaikasta tulee osa tuossa toisessa jäsenvaltiossa olevaa yhtiö-tä, jonka tuottamaan tuloon Suomella ei ole verotusoikeutta.

10. Asia C-306/16, Maio Marques da Rosa

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Työaikadirektiivin 2003/88/EY 5 artikla ja 16 artiklan 1 kohta – Viikoittainen lepoaika – Lepoajan sijoittelu vertailujakson aikana

Asian käsittely: Portugalilainen tuomioistuin tiedusteli, edellyttääkö työaikadirektiivi, että työnantaja antaa työntekijälle tämän viikoittaisen 24 tunnin lepoajan säännöllisesti aina joka seitsemäntenä kalenteripäivänä vai voiko lepojakson ajankohta vaihdella siten, että työntekijän edellytetään työskentelevän yhtäjaksoisesti yli seit-semänä kalenteripäivänä vertailujakson aikana.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (20.9.2016), että työaikadirektiivi ei edellytä viikoittaisen lepoajan antamista säännöllisesti joka seitsemäntenä kalenteripäivänä. Direktiivin 5 artiklassa taataan työntekijän oikeus vähintään 24 tunnin keskeytymättömään lepoaikaan jokaista seitsemän päivän jaksoa kohden. Artiklassa ei kui-tenkaan ole otettu kantaa viikoittaisen lepoajan sijoitteluun eikä siinä siten taata oikeutta kyseiseen lepoaikaan

aina määrättyinä viikonpäivinä taikka sijoitettuna siten, että lepoajan sijoittelu edellisessä työjaksossa otetaan huomioon.

11. Asia C-320/16, *Uber France*

Ennakkoratkaisupyyntöön kohde: Henkilökuljetusten sähköinen välityspalvelu – Kuljetuspalvelu vai tietoyhteiskunnan palvelu – Tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskeva menettely – Teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annettu direktiivi 98/34/EY – Teknisten standardien ja määräysten ilmoittaminen

Asian käsittely: Ranskalainen tuomioistuin esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö, jossa se tiedusteli, pidetäänkö Uber France -yhtiön harjoittamaa henkilökuljetusten tilausvälitystoimintaa sähköisenä välityspalveluna vai kuljetuspalveluna. Mikäli kyse on sähköisestä välityspalvelusta, kansallinen tuomioistuin kysyi, ovatko Ranskan lainsäädännössä tällaiselle palvelulle asetetut rajoitukset pätemättömiä, koska ne on annettu noudattamatta teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun direktiivin mukaista ilmoitusmenettelyä.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (16.9.2016), että kyse on sähköisestä välityspalvelusta ja että tällaista palvelua koskeva rajoitus olisi tullut toimittaa etukäteen Euroopan komissiolle direktiivin 8 artiklan nojalla. *Suomi* katsoi edelleen, että direktiivin 8 artiklassa säädetyn ehdotuksen toimittamista koskevan velvollisuuden laiminlyönti merkitsee unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti, että kyseiseen lainsäädäntöön ei voida vedota yksityisiä oikeussubjekteja vastaan.

12. Asia C-327/16, *Jacob*

Ennakkoratkaisupyyntöön kohde: Yritysjärjestelydirektiivin 90/434/ETY 8 artikla – Osakevaihtoon liittyvän arvonnousun verottaminen – Verotusta lykkäävä mekanismi – Verotusvaltio

Asian käsittely: Ranskalainen tuomioistuin kysyi ennakkoratkaisupyyntössään, kielletäänkö yritysjärjestelydirektiivin 8 artiklassa jäsenvaltioita kokonaan verottamasta rajat ylittävissä osakevaihdossa realisoituvaa piilevää arvonnousua vai saavatko jäsenvaltiot verottaa arvonnousua myöhemmän arvonnousun realisoivan tapahtuman, kuten vastikeosakkeiden luovutuksen, yhteydessä, vaikka tämä myöhempi arvonnousun realisoiva tapahtuma kuuluisi toisen jäsenvaltion verotusvaltaan.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (3.10.2016), että direktiivi ei ole esteenä arvonnousun myöhemmän verotuksen mahdollistavalle kansalliselle sääntelylle riippumatta siitä, onko verovelvollinen siirtänyt verotuksellisen kotipaikkansa toiseen jäsenvaltioon arvonnousun realisoivan myöhemmän tapahtuman, kuten vastikeosakkeiden luovutuksen, ajankohtana.

13. Asia C-346/16, *C*

Ennakkoratkaisupyyntöön kohde: SEUT 67 artiklan 2 kohta (henkilöiden tarkastaminen unionin sisärajoilla) – Schengenin rajasäännöstö – Rikosoikeudenkäynti – Todisteharkinta – Unionin oikeuden vastaisesti saatu todiste – Hyödyntämiskielto

Asian käsittely: Saksalainen tuomioistuin kysyi unionin tuomioistuimelta muun muassa, seuraako SEUT 67 artiklan 2 kohdasta taikka Schengenin rajasäännöstön (asetus (EY) N:o 562/2006) 20 tai 21 artiklasta taikka muista unionin säännöstöistä, että unionin säännösten vastaisen toimenpiteen avulla saadun todistusaineiston käyttö rikosoikeudenkäynnissä olisi unionin oikeuden vastaista.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (6.10.2016), että unionin tuomioistuin ei ole toimivaltainen vastamaan ennakkoratkaisukysymykseen, koska huumausaineiden luvaton hallussapitoa koskevassa kansallisessa rikosoikeudenkäynnissä ei sovelleta unionin oikeutta.

14. Asia C-421/16, Lassus

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Yritysjärjestelydirektiivin 90/434/ETY 8 artikla – Osakevaihtoon liittyvän arvonnousun verottaminen – Verotusta lykkäävä mekanismi – Verotusvaltio – Myöhempien arvonalenemisten huomioon ottaminen

Asian käsittely: Ranskalainen tuomioistuin kysyi ennakkoratkaisupyynnössään, kielletäänkö yritysjärjestelydirektiivin 8 artiklassa jäsenvaltioita kokonaan verottamasta rajat ylittävässä osakevaihdossa realisoituvaa piilevää arvonnousua vai saavatko jäsenvaltiot verottaa arvonnousua myöhemmän arvonnousun realisoivan tapahtuman, kuten vastikeosakkeiden luovutuksen, yhteydessä, vaikka tämä myöhempi arvonnousun realisoiva tapahtuma kuuluisi toisen jäsenvaltion verotusvaltaan. Lisäksi tuomioistuin tiedusteli, onko jäsenvaltion, joka kantaa veron osakevaihdossa realisoituneesta arvonnoususta, otettava verotuksessa huomioon vastikearvopapereiden luovutuksessa syntynyt luovutustappio.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (10.11.2016), että unionin oikeus ei ole esteenä arvonnousun myöhemmän verotuksen mahdollistavalle kansalliselle sääntelylle eikä se edellytä, että jäsenvaltio ottaisi verotuksessa huomioon vastikeosakkeiden luovutuksesta syntyntä luovutustappiota.

1.2 SUOMEA VASTAAN NOSTETUT KANTEET

Tämä jakso koskee SEUT 258 artiklaan perustuvia, jäsenyysvelvoitteiden laiminlyöntiä koskevia rikkomuskanteita, jotka komissio on nostanut Suomea vastaan.

Euroopan komissio voi **SEUT 258 artiklan** perusteella nostaa jäsenvaltiota vastaan jäsenyysvelvoitteiden laiminlyöntiä koskevan **rikkomuskanteen** unionin tuomioistuimessa, jos se katsoo, että jäsenvaltio on jättänyt täyttämättä sille unionin oikeuden mukaan kuuluvan velvollisuuden. Kanteen nostamista edeltävät aina komission jäsenvaltiolle antama virallinen huomautus ja perusteltu lausunto.

1.2.1 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

1. Asia C-42/16, komissio vastaan Suomi

Kanteen kohde: Ajokorttidirektiivi 2006/126/EY – Ajokorttien kaksoiskappaleiden voimassaoloaika – EU:n ajokorttirekisteri RESPER

Asian käsittely: *Komissio* katsoi kanteessaan, että Suomen lainsäädännön nojalla voidaan myöntää ajokorttien kaksoiskappaleita, joiden hallinnollinen voimassaoloaika ylittää direktiivissä säädetyt voimassaoloajat, ja että Suomi ei ole liittynyt EU:n ajokorttiverkoston (Resper).

Suomi totesi vastineessaan (6.4.2016), että Suomen lainsäädäntöä tullaan muuttamaan ajokorttien kaksoiskappaleiden osalta. Ajokorttiverkoston osalta vastineessa todettiin, että Suomi on liittynyt verkostoon helmikuussa 2016. *Komissio* toisti kantajan vastauksessaan (13.5.2016) kanteessa esittämänsä. *Suomi* ilmoitti vastaajan vastauksessaan (13.6.2016), että ajokorttien kaksoiskappaleita koskeva lainsäädäntömuutos on tehty. *Komissio* ilmoitti 8.12.2016 päivätyssä kirjeessään peruuttavansa kanteen.

1.3 VÄLIINTULOT

Tässä jaksossa esitellään ne unionin tuomioistuimessa ja unionin yleisessä tuomioistuimessa nostetut suorat kanteet, joissa Suomi on väliintulijana asettunut tukemaan toista asian osapuolista. Jaksossa 2.3.1 esitellään asiat, joissa on kertomuskautena annettu tuomio ja jaksossa 2.3.2 ne asiat, joiden käsittelyyn Suomi on osallistunut kertomuskaudella.

Jäsenvaltio voi aina tehdä **väliintulon** unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevassa suorassa kanneasiassa. Jäsenvaltio voi tehdä väliintulon esimerkiksi komission toista jäsenvaltiota vastaan käynnistämässä SEUT 258 artiklan mukaisessa kanneasiassa tai jäsenvaltion tai yksityisen tahon komissiota vastaan nostamassa SEUT 263 artiklan mukaisessa kumoamiskanteessa. Myös valitusasioissa on mahdollista tehdä väliintulo. Jäsenvaltion tulee väliintulollaan aina tukea jotakin asian osapuolista.

1.3.1 Tuomiot

1. Asia C-660/13, *neuvosto vastaan komissio*

Kanteen kohde: Sveitsin myöntämää taloudellista tukea koskevan yhteisymmärryspöytäkirjan lisäpöytäkirjan allekirjoittamisesta annetun komission päätöksen kumoaminen – SEU 13 artiklan 2 kohdan rikkominen – Toimivallanjaon periaate ja toimielinten välisen tasapainon periaate – Vilpittömän yhteistyön periaate

Asian käsittely: *Neuvosto* nosti unionin tuomioistuimessa kanteen, jossa se vaati tuomioistuinta kumoamaan komission päätöksen Sveitsin myöntämää taloudellista tukea koskevan yhteisymmärryspöytäkirjan Kroatiaa koskevan lisäpöytäkirjan allekirjoittamisesta yksin unionin puolesta. *Neuvosto* väitti, että komissio loukkasi SEU 13 artiklan 2 kohdan mukaista toimivallanjaon periaatetta ja toimielinten välisen tasapainon periaatetta, koska se otti itselleen toimivaltuudet päättää unionin politiikoista, joita koskeva toimivalta kuuluu neuvostolle SEU 16 artiklan nojalla. Lisäksi komissio loukkasi jäsenvaltioiden toimivaltaa allekirjoittamalla lisäpöytäkirjan yksinomaan unionin nimissä.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (17.6.2014) neuvoston vaatimusta komission päätöksen kumoamisesta. Lisäpöytäkirja on luonteeltaan sellainen poliittinen toimenpide, johon liittyen neuvottelumandaatin antamisen lisäksi myös allekirjoittamisesta päättäminen kuuluu neuvostolle SEU 16 artiklan 1 kohdan nojalla. Muussa tapauksessa neuvostolla ei olisi keinoja varmistaa, että se toimenpide, jonka toteuttamiseen komissiolle annettiin valtuus, todella vastaa kyseistä valtuutusta, tai että on unionin politiikan mukaista lopulta toteuttaa alun perin suunniteltu toimenpide. Lisäksi *Suomi* keskittyi tarkastelemaan neuvoston väitettä, jonka mukaan lisäpöytäkirjan allekirjoittaminen merkitsi jäsenvaltioiden aseman huomiotta jättämistä annetun toimivallan periaatteen vastaisesti. *Suomi* korosti olevan ilmeistä, että Sveitsin rahoitusosuuden kohteet koskevat merkittävilta osin aloja, jotka kuuluvat joko unionin ja sen jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan tai jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Sharpston* antoi ratkaisuehdotuksensa 26.11.2015.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 17.2.2016 antamassaan tuomiossa, komissio oli päätöksen antamalla ylittänyt SEU 17 artiklan mukaisen toimivaltansa ja että komission päätös oli siten kumottava. Unionin tuomioistuin pysytti komission kumotun päätöksen vaikutukset, kunnes sen korvaamiseksi annettava uusi päätös on tullut voimaan.

1.3.2 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

1. Asia C-626/15, *komissio vastaan neuvosto*

Kanteen kohde: Neuvoston päätöksen, jolla hyväksyttiin keskusteluasiakirjan toimittaminen Etelämantereen meren elollisten luonnonvarojen suojelukomissiolle unionin ja sen jäsenvaltioiden nimissä, kumoaminen – SEUT 3 artiklan 1 kohdan d alakohdan rikkominen – SEUT 3 artiklan 2 alakohdan rikkominen

Asian käsittely: *Komissio* on nostanut unionin tuomioistuimessa neuvostoa vastaan kanteen, jolla se vaatii unionin tuomioistuinta kumoamaan 11.9.2015 annetun neuvoston valmisteluelimen päätöksen keskusteluasiakirjan toimittamisesta Etelämantereen meren elollisten luonnonvarojen säilyttämistä käsittelevälle toimikunnalle (CCAMLR) siltä osin kuin siinä päätettiin toimittaa asiakirja unionin ja sen jäsenvaltioiden nimissä sen sijaan, että se toimitettaisiin yksin unionin nimissä. *Komissio* katsoo, että jäsenvaltioiden osallistuminen asiakirjan toimittamiseen loukkasi SEUT 3 artiklan 1 kohdan d alakohdassa määrättyä unionin yksinomaista toimivaltaa meren elollisten luonnonvarojen säilyttämisen alalla tai vaihtoehtoisesti unionin yksinomaista toimivaltaa SEUT 3 artiklan 2 kohdan nojalla.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (3.6.2016) neuvoston vaatimuksia. Suomen väliintulokirjelmässä keskityttiin käsittelemään komission kanteen tutkittavaksi ottamisen esteitä, jotka liittyivät komission kanteen kohteena olevan toimen kannekelpoisuuteen SEUT 263 artiklan valossa, sekä rajanvetoa unionin yksinomaisen toimivallan meren elollisten luonnonvarojen suojelun alalla ja jaetun ympäristötoimivallan välillä.

2. Asia C-57/16 P, *ClientEarth vastaan komissio*

Valituksen kohde: Unionin yleisen tuomioistuimen asioissa T-424/14 ja T-425/14 antama tuomio – Avoimuusasetuksen (EY) N:o 1049/2001 4 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta – Päätöksentekomenettelyn suoja koskeva poikkeus – Yleisen oletettaman soveltaminen

Asian käsittely: *ClientEarth* vaatii, että unionin yleisen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa T-424/14 ja T-425/14, *ClientEarth v. Euroopan komissio* antama tuomio kumotaan. Riidanalaisessa tuomiossa yleinen tuomioistuin katsoi, että komissio oli voinut evätä avoimuusasetuksen 4 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetyn päätöksentekomenettelyn suoja koskevan poikkeuksen nojalla *ClientEarth* hiltä pääsyn sen pyytämiin asiakirjoihin, jotka liittyivät komission suorittamaan vaikutustenarviointiin tietyissä ympäristön alaan kuuluvissa lainsäädäntöhankkeissa. Tuomiossa todettiin, että esillä olevan kaltaisiin asiakirjoihin voidaan soveltaa yleistä oletttamaa, jonka mukaan ne lähtökohtaisesti kuuluvat avoimuusasetuksen 4 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun suojan piiriin. Tätä perusteltiin tarpeella turvata komission mahdollisuus päättää vaikutustenarvioinnin perusteella annettavista poliittisista ehdotuksista täysin riippumattomana yleisen edun mukaisesti ja ilman ulkoista painetta tai kolmansien vaikutusta.

Suomen väliintulokirjelmässä (5.9.2016) tuettiin *ClientEarth* in vaatimuksia ja katsottiin, että yleinen tuomioistuin oli tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että komissio oli voinut evätä pääsyn asianomaisiin asiakirjoihin nojautuen yleiseen oletttamaan niiden luovuttamiseen liittyvästä päätöksentekomenettelyn suojan vaarantumisesta. *Suomi* katsoi olevan selvää, ettei kaikkien vaikutustenarvioinnin valmistelussa laadittujen asiakirjojen sisältämien tietojen ilmaisemisen voida katsoa lähtökohtaisesti "vahingoittavan vakavasti" toimielimen päätöksentekomenettelyä avoimuusasetuksen 4 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetulla tavalla. *Suomi* korosti myös, että asiassa on kyse lainsäädännön valmisteluun liittyvistä asiakirjoista, joihin oikeuskäytännön perusteella liittyy korostettu avoimuuden vaatimus.

1.4 VALITUSASIAT

Seuraava jakso koskee valituksia, jotka on tehty unionin tuomioistuimeen unionin yleisen tuomioistuimen antamista tuomioista ja joissa Suomi on esiintynyt joko valittajana tai valitusasian vastaajana.

Unionin yleisen tuomioistuimen antamiin tuomioihin voidaan **hakea muutosta** unionin tuomioistuimelta oikeuskysymysten osalta. Valittajina voivat olla asian kokonaan tai osittain hävinneet osapuolet ja eräin edellytyksin myös muut tahot. Samassa asiassa ensimmäisessä oikeusasteessa väliintulijana olleet tahot ovat asian osapuolia myös valitusvaiheessa.

1.4.1 Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset

1. Asia C-562/14 P, *Spirlea vastaan komissio*

Valituksen kohde: Unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-306/12, *Spirlea* antama tuomio – Avoimuusasetus (EY) N:o 1049/2001 – EU Pilot -menettelyyn liittyvien asiakirjojen julkisuus

Asian käsittely: *Ruotsi* on tehnyt unionin tuomioistuimelle valituksen unionin yleisen tuomioistuimen 25.9.2014 antamasta tuomiosta asiassa T-306/12, *Spirlea*. *Ruotsi* vaatii valituksessaan, että unionin yleisen tuomioistuimen tuomio ja komission tiettyjen EU Pilot -asiakirjojen luovuttamatta jättämistä koskeva riidanalainen päätös kumotaan. *Ruotsi* katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin on tulkinnut avoimuusasetusta virheellisesti katsoessaan, että komissio voi tutkintatoimien suojaa koskevaan poikkeukseen vedotessaan nojautua yleiseen oletamaan evätäkseen oikeuden tutustua EU Pilot -menettelyyn liittyviin asiakirjoihin. Toisin kuin jäsenyysselvöitysten noudattamatta jättämistä koskevassa menettelyssä EU Pilot -menettelyssä ei ole perusteltua soveltaa yleistä oletamaa, jonka mukaan menettelyyn liittyvien asiakirjojen sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaa lähtökohtaisesti tutkintatoimien tarkoitusten suojaa.

Koska *Suomi* esiintyi asiassa väliintulijana unionin yleisessä tuomioistuimessa, Suomella oli oikeus antaa asiassa vastine. *Suomi* tuki vastineessaan (20.3.2015) ja 21.4.2016 järjestetyssä suullisessa käsittelyssä *Ruotsin* vaatimuksia unionin yleisen tuomioistuimen tuomion ja komission riidanalaisen päätöksen kumoamisesta. *Suomi* katsoi, että yleinen tuomioistuin tulkitsi virheellisesti avoimuusasetusta salliessaan komission tukeutua asiakirjapyyntöä koskevassa päätöksessään yleiseen oletamaan tutkintatoimien tarkoituksen suojan vahingoittumisesta. *Suomi* viittasi myös siihen, että esillä oleva asia koskee vain kahta asiakirjaa eikä laajaa asiakirjojakokonaisuutta.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Sharpston* antoi ratkaisuehdotuksensa 17.11.2016. *Julkisasiamies* katsoi, että komissio ei voi nojautua yleiseen oletamaan kieltäytyäkseen antamasta tutustuttavaksi asiakirjoja, jotka liittyvät EU Pilot -menettelyyn. Komissio oli velvollinen tutkimaan konkreettisesti ja asiakirja-kohtaisesti, olisiko pyydettyjen asiakirjojen luovuttamisesta voinut aiheuta haittaa menettelyn tarkoitukselle.

2. Asia C-213/15 P, *Patrick Breyer*

Valituksen kohde: Unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-188/12, *Breyer* antaman tuomion kumoaminen – EU-tuomioistuimelle esitettyjen oikeudenkäyntikirjelmien julkisuus – SEUT 15 artiklan 3 kohta – Avoimuusasetus (EY) N:o 1049/2001

Asian käsittely: *Komissio* on valittanut unionin tuomioistuimeen unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-188/12, *Patrick Breyer v. Euroopan komissio* antamasta tuomiosta. Riidanalaisessa tuomiossa yleinen tuomio-

istuun kumosi avoimuusasetuksen vastaisena komission päätöksen, jolla se oli kieltäytynyt luovuttamasta Breyerille tiettyjä Itävallan tasavallan unionin tuomioistuimelle esittämiä oikeudenkäyntikirjelmää. Komission mukaan tuomio tulee kumota, koska toimielimen hallussa olevat muiden osapuolten laatimat oikeudenkäyntikirjelmät eivät kuulu lainkaan avoimuusasetuksen soveltamisalaan. Tämä seuraa SEUT 15 artiklan 3 kohdan neljännestä alakohdasta, jonka mukaan EU-tuomioistuimeen sovelletaan asiakirjajulkisuutta ainoastaan sen hoitaessa hallinnollisia tehtäviään.

Koska *Suomi* esiintyi asiassa väliintulijana unionin yleisessä tuomioistuimessa, Suomella oli oikeus antaa asiassa vastine. Suomi katsoi vastineessaan (17.8.2015) sekä Ranskan ja Espanjan hallitusten väliintulokirjelmää koskevissa huomautuksissaan (9.2.2016) ja asiassa 26.9.2016 järjestetyssä suullisessa käsittelyssä, että komission valitus tulee hylätä. Suomi kiisti komission tulkinnan, jonka mukaan toimielimen hallussa olevat muiden osapuolten oikeudenkäyntikirjelmät jäävät avoimuusasetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Suomi katsoi olevan selvää, että toimielimen hallussa olevat muun osapuolen esittämät oikeudenkäyntikirjelmät ovat "toimielimen asiakirjoja", joihin sovelletaan avoimuusasetusta. Komission näkemys johtaisi SEUT 15 artiklan 3 kohdan laajentavaan tulkintaan, joka ei vastaa sen sanamuotoa eikä saa tukea sen valmisteluhistoriasta eikä oikeuskäytännöstä. Lisäksi komission tulkinnan hyväksyminen merkitsisi käytännössä avoimuusasetuksen asiakirjan määrittelyn merkittävää rajaamista ja asettaisi oikeudenkäynnin osapuolet eriarvoiseen asemaan.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Bobek* katsoi 21.12.2016 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että komission valitus tulee hylätä. Komission hallussa olevat muun osapuolen esittämät oikeudenkäyntikirjelmät ovat "toimielimen asiakirjoja", joihin sovelletaan avoimuusasetusta.

1.4.2 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

1. Asia C-331/15 P, *Schlyter vastaan komissio*

Valituksen kohde: Unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-402/12, *Schlyter* antama tuomio – Avoimuusasetus (EY) N:o 1049/2001 – Teknisiä määräyksiä koskevat komission huomautukset – Teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annettu direktiivi 98/34/EY

Asian käsittely: *Ranska* teki unionin tuomioistuimelle valituksen unionin yleisen tuomioistuimen 16.4.2015 antamasta tuomiosta asiassa T-402/12, *Schlyter vastaan komissio*. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi tuomiossaan, että komission teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetussa direktiivissä säädettyssä menettelyssä antama yksityiskohtainen lausunto ei sisältönsä ja laatimiskontekstinsa perusteella kuulu avoimuusasetuksen 4 artiklan 2 kohdan kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitettuihin tutkintatoimiin. *Ranska* katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se kieltäytyi luokittelemasta direktiivissä säädettyä menettelyä avoimuusasetuksen 4 artiklan 2 kohdan kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitetuksi tutkintatoimeksi.

Koska *Suomi* esiintyi asiassa väliintulijana unionin yleisessä tuomioistuimessa, Suomella oli oikeus antaa asiassa vastine. Suomi katsoi vastineessaan (13.10.2015) ja vastauksessaan (19.2.2016), että komission teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetussa direktiivissä säädettyssä menettelyssä antama yksityiskohtainen lausunto ei kuulu avoimuusasetuksen 4 artiklan 2 kohdan kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitettuihin tutkintatoimiin.

1.5 LAUSUNTOPYYNNÖT

Tässä jaksossa esitellään SEUT 218 artiklan 11 kohtaan perustuvat, unionin tuomioistuimelle esitetyt suunnitellun kansainvälisen sopimuksen unionin oikeuden mukaisuutta koskevat lausuntopyynnöt.

SEUT 218 artiklan 11 kohdan mukaan Euroopan parlamentti, neuvosto, komissio tai jäsenvaltio voi pyytää unionin tuomioistuimen **lausunnon** siitä, onko suunniteltu kansainvälinen sopimus sopusoinnussa unionin oikeuden kanssa. Jos lausunto on kielteinen, suunniteltu sopimus ei voi tulla voimaan, ellei sitä ole muutettu tai perussopimuksia tarkistettu.

1.5.1 Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset

1. Lausuntopyyntö 2/15, *EU:n ja Singaporen välinen vapaakauppasopimus*

Lausuntopyynnön kohde: SEUT 218 artiklan 11 kohta – EU-Singapore-vapaakauppasopimus – SEUT 207 artikla – Unionin yhteinen kauppapolitiikka – Unionin yksinomainen toimivalta – Liikennepalvelut – Arvopaperisijoitukset

Asian käsittely: *Komissio* esitti 22.9.2015 unionin tuomioistuimelle SEUT 218 artiklan 11 kohdassa tarkoitetun lausuntopyynnön, jossa se tiedusteli, onko unionilla tarvittava toimivalta allekirjoittaa ja tehdä suunniteltu vapaakauppasopimus Singaporen kanssa.

Suomi keskittyi kirjallisissa huomautuksissaan (8.1.2016) ja asiassa 12.–13.9.2016 pidetyssä suullisessa käsittelyssä arvioimaan vapaakauppasopimuksen kahdeksanteen lukuun sisältyviä liikennepalveluja koskevia määräyksiä sekä sen yhdeksänteen lukuun sisältyviä sijoituksia koskevia määräyksiä ja katsoi, ettei unionilla ole yksinomaista toimivaltaa vapaakauppasopimuksen allekirjoittamiseen ja tekemiseen kyseisten alojen osalta.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Sharpston* katsoi 21.12.2016 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että unionilla ei ole yksinomaista toimivaltaa vapaakauppasopimuksen allekirjoittamiseen ja tekemiseen kaikkien sen kattamien alojen osalta ja että sopimuksen tekeminen ei siten ole mahdollista ilman jäsenvaltioiden osallistumista.

2. Lausuntopyyntö 3/15, *Marrakeshin sopimus*

Lausuntopyynnön kohde: Marrakeshin sopimus – WIPO – Unionin yksinomainen toimivalta – SEUT 207 artikla – Tekijänoikeus – Vammaisten oikeudet

Asian käsittely: *Komissio* on esittänyt unionin tuomioistuimelle lausuntopyynnön, jossa se tiedustelee, onko Euroopan unionilla yksinomainen toimivalta solmia Marrakeshin sopimus julkaistujen teosten saatavuuden helpottamisesta sokeiden, heikkonäköisten tai muulla tavoin lukemisesteisten hyväksi.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (12.10.2015) ja asiassa 7.6.2016 pidetyssä suullisessa käsittelyssä, että Marrakeshin sopimus julkaistujen teosten saatavuuden helpottamisesta sokeiden, heikkonäköisten tai muulla tavoin lukemisesteisten hyväksi kuuluu Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Wahl* katsoi 8.9.2016 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että unionilla on yksinomainen toimivalta tehdä julkaistujen teosten saatavuuden helpottamisesta sokeiden, heikkonäköisten tai muulla tavoin lukemisesteisten hyväksi koskeva Marrakeshin sopimus.

2 RIKKOMUSMENETTELYT

Seuraavassa esitellään ne SEUT 258 artiklaan perustuvat Euroopan komission Suomea vastaan käynnistämät rikkomusmenettelyt, joissa Suomi on kertomuskauden aikana vastaanottanut komission virallisen huomautuksen (3.1 jakso) tai perustellun lausunnon (3.2 jakso). Kertomuskaudella ei ole vastattu komission SEUT 260 artiklan 2 kohdan perusteella käynnistämiin SEUT 258 artiklassa tarkoitettussa asiassa annetun tuomion puutteellista täytäntöönpanoa koskeviin rikkomusmenettelyihin.

Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä⁶ koskevissa virallisissa huomautuksissa (3.1.2) ja perustelluissa lausunnoissa (3.2.2) komissio viittaa mahdollisuuteen soveltaa SEUT 260 artiklan 3 kohdan mukaisia taloudellisia seuraamuksia, mikäli asia etenee tuomioistuimen menettelyyn.

SEUT 258 artiklan mukainen virallinen huomautus on komission jäsenvaltiota vastaan käynnistämisen rikkomusmenettelyn ensimmäinen vaihe, jossa komissio yksilöi oikeusriidan kohteen. Jäsenvaltiolla on yleensä kaksi kuukautta aikaa vastata viralliseen huomautukseen. Komissio voi antaa myös täydentävän virallisen huomautuksen.

SEUT 258 artiklan mukainen perusteltu lausunto on rikkomusmenettelyn toinen vaihe. Myös perusteltuun lausuntoon vastaamisen määräaika on yleensä kaksi kuukautta. Vastaamalla perusteltuun lausuntoon komissiota tyydyttävällä tavalla jäsenvaltio voi välttää kanteen unionin tuomioistuimessa. Komissio voi antaa myös täydentävän perustellun lausunnon.

Komissio voi käynnistää **SEUT 260 artiklan 2 kohdan mukaisen rikkomusmenettelyn**, jos se katsoo, että jäsenvaltio ei ole toteuttanut unionin tuomioistuimen rikkomuskanteen johdosta antaman tuomion täytäntöön panemiseksi tarvittavia toimenpiteitä. Rikkomusmenettely alkaa virallisella huomautuksella. Tämän vaiheen jälkeen komissio voi viedä asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Jos SEUT 260 artiklan mukainen menettely etenee kannevaiheeseen, ja unionin tuomioistuin katsoo, ettei aiempaa tuomiota ole pantu asianmukaisesti täytäntöön, unionin tuomioistuin voi määrätä jäsenvaltion maksettavaksi **kiinteämääräisen hyvityksen ja/tai uhkasakon**. Jos jäsenvaltio on jättänyt täyttämättä velvollisuutensa ilmoittaa toimenpiteistä, joilla lainsäädäntöjärjestystä noudattaen annettu direktiivi saateetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, komissio voi jo SEUT 258 artiklaan perustuvasa kanteessaan vaatia jäsenvaltion velvoittamista suorittamaan edellä mainittuja taloudellisia seuraamuksia (SEUT 260 artiklan 3 kohta).

⁶ Täytäntöönpanon viivästymistä koskevissa rikkomusasioilla tarkoitetaan asioita, joissa on yksinomaan tai pääasiallisesti kyse siitä, että komissio väittää jäsenvaltion jättäneen täyttämättä velvollisuutensa ilmoittaa direktiivin edellyttämistä kansallisista täytäntöönpanotoimenpiteistä.

2.1 VIRALLISET HUOMAUTUKSET

2.1.1 Unionin oikeuden virheellistä tai puutteellista soveltamista koskevat viralliset huomautukset

1. **Virallinen huomautus 29.4.2016 (2016/2030); *Rakennusten energiatehokkuus, direktiivin 2010/31/EU virheellinen täytäntöönpano***

Komissio katsoo, että Suomi ei ole kaikilta osin saattanut direktiiviä asianmukaisesti voimaan Manner-Suomessa eikä Ahvenanmaalla. Manner-Suomen osalta komissio katsoo muun muassa, että vapaa-ajan asunnot on vapautettu energiatodistuksen laatimisvelvollisuudesta laajemmin kuin direktiivi sallii. Ahvenanmaan osalta komissio kiinnittää huomiota muun ohella siihen, että energiatodistus ei voi perustua puhtaasti rakennuksen tosiasialliseen energiankulutukseen.

Suomi kiisti vastauksessaan (28.6.2016) komission väitteen, jonka mukaan vapaa-ajan asuntoja koskeva poikkeus ei olisi direktiivin mukainen. Muilta osin direktiivin täytäntöönpanoa selkeytetään tai täydennetään virallisessa huomautuksessa esitetyllä tavalla. Ahvenanmaan osalta Suomi katsoi, että jo nykyinen lainsäädäntö velvoittaa oikaisemaan tiedot, mikäli mitattu energiankulutus ei vastaa rakennuksen tavanomaista käyttöä. Täytäntöönpanoa kuitenkin selkeytetään tältäkin osin. Muutokset toteutetaan syksyn 2016 ja kevään 2017 aikana.

2. **Virallinen huomautus 29.4.2016 (2016/2040); *INSPIRE, direktiivin 2007/2/EY täytäntöönpano Ahvenanmaalla***

Komissio katsoo, että Suomi ei ole saattanut osaksi Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntöä direktiivin 10, 11 ja 12 artiklaa, 15 artiklan 2 kohtaa, 17 artiklan 1 ja 2 kohtaa eikä 18 artiklaa, eikä ole myöskään saattanut asianmukaisesti osaksi Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntöä 3 artiklan 7 ja 8 kohtaa ja 5 artiklaa eikä liitteitä I, II ja III.

Suomi totesi vastauksessaan (28.6.2016), että Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntöä tullaan täydentämään kaikkien virallisessa huomautuksessa mainittujen kohtien osalta. Muutokset on tarkoitus saada voimaan alkuvuodesta 2017.

3. **Virallinen huomautus 27.5.2016 (2016/2011); *Lentoasemamaksudirektiivin 2009/12/EY täytäntöönpano ja lentoasemamaksujärjestelmä Finavian lentoasemilla***

Komissio katsoo, että Suomi rajoittaa perusteettomasti EU:n sisäisten lentoliikennepalvelujen tarjoamista lentoliikenneasetuksen (EU) N:o 1008/2008 vastaisesti ja rikkoo lentoasemamaksudirektiiviä, sillä valtion omistama lentoasemaverkkoyhtiö Finavia soveltaa lentoasemamaksujärjestelmää, jossa Finavian hallinnoimille lentoasemille liikennöiviltä lentoyhtiöiltä kannettavaan lentoasemamaksuun sisältyvän matkustajamaksun suuruus vaihtelee sen mukaan, onko matkustajan lennon määränpää koti- vai ulkomaassa.

Suomi ilmoitti vastauksessaan 15.7.2016, että Finavian lentoasemamaksujen hinnoittelukäytäntöä tullaan muuttamaan siten, että matkustajan määränpään perusteella määräytyvästä hinnoittelusta ja lentoasemakohtaisesti eriytetystä hinnoittelusta luovutaan kahden vuoden siirtymäajan kuluessa porrastetusti vuosina 2017–2018.

4. **Virallinen huomautus 21.11.2016 (2016/2139); *Jätedirektiivin 2008/98/EY täytäntöönpano***

Komissio katsoo, että Suomi ei ole saattanut tiettyjä direktiivin säännöksiä asianmukaisesti voimaan Manner-Suomessa eikä Ahvenanmaalla. Manner-Suomen osalta komission huomautus koskee direktiivissä säänneltyjen viranomaistarkastusten sisällölle asetettuja vaatimuksia. Ahvenanmaan osalta komissio katsoo muun muassa, että tietyt direktiivin määritelmiä, vaarallisen jätteen sekoittamiskieltoa sekä jätteenkäsittelyn luvanvaraisuutta koskevat määräykset puuttuvat maakuntalainsäädännöstä.

Suomen vastauksen määräpäivä asiassa on 24.1.2017.

2.1.2 Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevat viralliset huomautukset

1. Virallinen huomautus 20.11.2015 (2015/0522); *Direktiivin 2013/39/EU täytäntöönpano*

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin 2013/39/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (15.1.2016) todettiin, että direktiivi 2013/39/EU on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan.

2. Virallinen huomautus 27.1.2016 (2016/0069-2016/0072); *Neljän direktiivin täytäntöönpano*

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivien 2014/60/EU, 2012/29/EU, 2014/111/EU ja 2014/85/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (18.3.2016) todettiin, että direktiivit 2012/29/EU, 2012/111/EU ja 2014/85/EU on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan. Direktiivin 2014/60/EU täytäntöönpano todettiin olevan osittain kesken ja annettiin arvioitu täytäntöönpanoaikataulu.

3. Virallinen huomautus 23.3.2016 (2016/0190-2016/0193); *Neljän direktiivin täytäntöönpano*

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivien 2013/53/EU, 2013/55/EU, 2014/61/EU ja 2014/64/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (18.5.2016) todettiin, että direktiivi 2014/64/EU on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan. Direktiivien 2013/53/EU, 2013/55/EU ja 2014/61/EU täytäntöönpano todettiin olevan osittain kesken ja annettiin arvioidut täytäntöönpanoaikataulut.

4. Virallinen huomautus 27.5.2016 (2016/0319-2016/0333); *Viidentoista direktiivin täytäntöönpano*

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivien 2014/17/EU, 2014/23/EU, 2014/24/EU, 2014/25/EU, 2014/26/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/91/EU ja (EU) 2015/13 täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (15.7.2016) todettiin, että direktiivi 2014/91/EU on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan. Direktiivien 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU täytäntöönpano todettiin olevan osittain kesken, ja direktiivien 2014/17/EU, 2014/23/EU, 2014/24/EU, 2014/25/EU, 2014/26/EU, 2014/35/EU ja (EU) 2015/13 täytäntöönpano todettiin olevan kesken ja annettiin arvioidut täytäntöönpanoaikataulut.

5. Virallinen huomautus 27.7.2016 (2016/0524-2016/0526); *Kolmen direktiivin täytäntöönpano*

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivien 2014/56/EU, 2014/40/EU ja 2014/109/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (16.9.2016) todettiin, että direktiivi 2014/56/EU on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan. Direktiivien 2014/40/EU ja 2014/109/EU täytäntöönpano todettiin olevan osittain kesken ja annettiin arvioidut täytäntöönpanoaikataulut.

6. Virallinen huomautus 22.9.2016 (2016/0628-2016/0631); Neljän direktiivin täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivien 2014/80/EU, (EU) 2015/1127, (EU) 2015/2392 ja 2014/68/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (15.11.2016) todettiin, että direktiivit 2014/80/EU ja (EU) 2015/1127 on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan. Direktiivien 2014/68/EU sekä (EU) 2015/2392 täytäntöönpanon todettiin olevan kesken ja annettiin arvioidut täytäntöönpanoaikataulut.

7. Virallinen huomautus 24.11.2016 (2016/0744-2016/0749); Kuuden direktiivin täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivien 2014/36/EU, 2014/89/EU, 2014/92/EU, (EU) 2015/565, (EU) 2015/566 ja (EU) 2016/970 täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksen määröpäivä asiassa on 24.1.2017.

2.2 PERUSTELLUT LAUSUNNOT

2.2.1 Unionin oikeuden virheellistä tai puutteellista soveltamista koskevat perustellut lausunnot

1. Perusteltu lausunto 29.4.2016 (2015/4179); *Potilaiden oikeuksien soveltaminen rajat ylittävässä terveydenhuollossa*

Komissio katsoo, että Suomessa käyttöön otettu korvausmalli, jonka mukaan ilman ennakkolupaa toisesta EU- tai ETA-valtiosta tai Sveitsistä haetun terveydenhuollon kustannukset korvataan sairausvakuutuslain mukaisesti (nk. kela-korvaus), on potilasdirektiivin 2011/24/EY vastainen. Komission mukaan kustannukset pitäisi korvata siten, että potilaan maksettavaksi jäisi sama summa, jonka hän olisi maksanut kyseisestä hoidosta Suomen julkisessa terveydenhuollossa.

Suomi kiisti vastauksessaan (28.6.2016) komission väitteet ja katsoi, että Suomen järjestelmä on potilasdirektiivin mukainen. Suomi totesi, että koska terveydenhuoltojärjestelmiä ei ole EU:ssa harmonisoitu, potilasdirektiiviä tulee tulkita ottaen huomioon kunkin kansallisen järjestelmän rakenne ja erityispiirteet. Tämä merkitsee, että toisesta EU-maasta haettu hoito on rinnastettava Suomessa yksityissektorilta haettuun hoitoon.

2. Perusteltu lausunto 25.7.2016 (2015/2125); *Ympäristötietojen julkinen saatavuus*

Komissio katsoo, että Suomi ei ole täyttänyt ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta annetun direktiivin 2003/4/EY 3 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 2 kohdan mukaisia velvollisuuksiaan, sillä Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain mukaan kaikkia metsätietojärjestelmän sisältämiä tietoja pidetään henkilötietoina riippumatta tietojen tarkemmasta sisällöstä. Komissio toteaa, että kaikkia kyseisen tietojärjestelmän tietoja ei voida pitää henkilötietoina, joten ne olisi direktiivin mukaan luovutettava pyytäjälle ympäristötietona ilman, että pyytäjän tarvitsee erikseen perustella, mihin hän tietoja käyttää.

Suomi ilmoitti vastauksessaan (26.9.2016), että lainsäädäntöä muutetaan siten, että metsätietojärjestelmään sisältyviä metsäympäristöä kuvaavia julkisia tietoja voitaisiin siirtymäajan jälkeen luovuttaa kopiona, tulosteena tai sähköisesti ilman perusteluja. Maanomistaja voisi kuitenkin vaatia kuviotiedot poistettavaksi Metsäkeskuksen tietojärjestelmästä.

3. Perusteltu lausunto 9.12.2016 (2012/2186); *Kevätmetsästys Suomessa*

Komissio katsoo, että Suomi ei ole noudattanut luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun direktiivin 2009/147/EY 7 ja 9 artiklan mukaisia velvoitteitaan, sillä Ahvenanmaan maakunta on myöntänyt toistuvasti lupia haahkakoiraiden kevätmetsästyksen vuodesta 2011 alkaen.

Suomen vastauksen määräpäivä asiassa on 9.2.2017.

2.2.2 Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevat perustellut lausunnot

1. **Perusteltu lausunto 2.5.2016 (2015/0420); *Julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäyttö, direktiivin 2013/37/EU täytäntöönpano***

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin 2013/37/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (27.6.2016) todettiin, että direktiivi 2013/37/EU on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan.

2. **Perusteltu lausunto 25.7.2016 (2016/0069); *Jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden palauttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta annetun direktiivin 2014/60/EU täytäntöönpano***

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin 2013/37/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (16.9.2016) todettiin, että direktiivin 2013/37/EU täytäntöönpano on osittain kesken ja annettiin arvioitu täytäntöönpanoaikataulu.

3. **Perusteltu lausunto 30.9.2016 (2016/0191); *Ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun direktiivin 2005/36/EY ja hallinnollisesta yhteistyöstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä annetun asetuksen (EU) N:o 1024/2012 (IMI-asetus) muuttamisesta annetun direktiivin 2013/55/EU täytäntöönpano***

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin 2013/55/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (15.11.2016) todettiin, että direktiivin 2013/55/EU täytäntöönpano on osittain kesken ja annettiin arvioitu täytäntöönpanoaikataulu.

4. **Perusteltu lausunto 30.9.2016 (2016/0192); *Nopeiden sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi annetun direktiivin 2014/61/EU täytäntöönpano***

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin 2014/61/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (15.11.2016) todettiin, että direktiivin 2014/61/EU täytäntöönpano on osittain kesken ja annettiin arvioitu täytäntöönpanoaikataulu.

5. **Perusteltu lausunto 21.11.2016 (2015/0284); *Vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta sekä neuvoston direktiivin 96/82/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta annetun direktiivin 2012/18/EU täytäntöönpano (SEVESO III -direktiivi)***

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin 2012/18/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksen määräpäivä asiassa on 21.1.2017.

6. **Perusteltu lausunto 21.11.2016 (2016/0319); *Kuluttajille tarkoitetuista kiinteää asunto-omaisuutta koskevista luottosopimuksista annetun direktiivin 2014/17/EU täytäntöönpano***

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin 2014/17/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksen määräpäivä asiassa on 21.1.2017.

7. Perusteltu lausunto 9.12.2016 (2016/0320); Käyttöoikeussopimusten tekemisestä annetun direktiivin 2014/23/EU täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin 2014/23/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksen määräpäivä asiassa on 9.2.2017.

8. Perusteltu lausunto 9.12.2016 (2016/0321); Julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta annetun direktiivin 2014/24/EU täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin 2014/24/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksen määräpäivä asiassa on 9.2.2017.

9. Perusteltu lausunto 9.12.2016 (2016/0322); Vesi- ja energihuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta annetun direktiivin 2014/25/EU täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin 2014/25/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksen määräpäivä asiassa on 9.2.2017.

10. Perusteltu lausunto 9.12.2016 (2016/0327); Muiden kuin automaattisten vaakojen asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun direktiivin 2014/31/EU täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin 2014/31/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksen määräpäivä asiassa on 9.2.2017.

11. Perusteltu lausunto 9.12.2016 (2016/0328); Mittauslaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun direktiivin 2014/32/EU täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin 2014/32/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksen määräpäivä asiassa on 9.2.2017.

12. Perusteltu lausunto 9.12.2016 (2016/0333); Direktiivin 2014/32/EU liitteen III muuttamisesta vesimittareiden tilavuusvirta-alueen osalta annetun direktiivin (EU) 2015/13 täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin (EU) 2015/13 täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksen määräpäivä asiassa on 9.2.2017.

13. Perusteltu lausunto 9.12.2016 (2016/0071); Direktiivin 2009/15/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tiettyjen säännösten ja niihin liittyvien tiettyjen yleissopimusten ja pöytäkirjojen muutosten hyväksymisestä Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä (IMO) annetun direktiivin 2014/111/EU täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin 2014/111/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksen määräpäivä asiassa on 9.2.2017.

3 VALTIONTUET

Seuraavassa esitellään toimenpiteet, jotka liittyvät valtiontukea koskeviin SEUT 108 artiklan 2 kohdan mukaisiin muodollisiin tutkintamenettelyihin.

Jos komissio toteaa alustavan valtiontukia koskevan tutkinnan jälkeen, että tietyn toimenpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille on epäilyjä, se tekee päätöksen SEUT 108 artiklan 2 kohdan mukaisen **muodollisen tutkintamenettelyn** aloittamisesta. Asianomaista jäsenvaltiota ja muita asianomaisia osapuolia pyydetään esittämään huomautuksensa asetetussa määräajassa. Muodollisen tutkintamenettelyn lopuksi komissio tekee asiassa päätöksen. Jos asianomainen jäsenvaltio ei noudata päätöstä, komissio voi saattaa asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Valtiontukiasia SA.33846 – Helsingin bussiliikenne Oy

Asian käsittely: *Komissio* aloitti 16.1.2015 tekemällään päätöksellä muodollisen tutkintamenettelyn, joka koskee väitettyä Helsingin kaupungin myöntämää tukea Helsingin Bussiliikenne Oy:lle. Komissio epäilee, että Helsingin kaupungin Helsingin Bussiliikenne Oy:lle myöntämä kalustolaina ja pääomalainat vuosina 2002–2012 sekä Ruskeasuon bussivarikkoon liittyvät toimenpiteet sisältävät kiellettyä tukea.

Suomi katsoi komission päätöstä koskevissa huomautuksissaan (18.3.2015) ja asianomaisten osapuolten toimitamia huomautuksia koskevassa kirjelmässään (12.8.2015), että toimenpiteet eivät sisältäneet valtiontukea ja että ne olivat markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisia. Komissiolle toimitettiin lisäselvitystä asiasta 10.2., 23.6., 1.9. ja 26.10.2016.

4 EFTA-TUOMIOISTUINASIAT

Seuraavassa esitellään ne EFTA-tuomioistuimessa vireillä olevat asiat, joissa on annettu tuomiota tai joissa Suomi on esittänyt kirjallisia tai suullisia huomautuksia kertomuskauden aikana.

Euroopan talousalueesta (ETA) tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan nojalla EFTAn tuomioistuimessa käsitellään ETA-alueella voimassa olevien Euroopan unionin säädösten tulkintaa silloin, kun kyse on niiden soveltamisesta Euroopan talousalueeseen kuuluvissa EFTA-valtioissa (Norja, Islanti, Liechtenstein). EU:n jäsenvaltioiden ja toimielimillä on EFTAn tuomioistuimen perussäännön 20 artiklan mukaisesti mahdollisuus esittää huomautuksia kaikissa EFTAn tuomioistuimessa käsiteltävissä asioissa ja siten vaikuttaa unionin oikeuden soveltamiseen koko ETA-alueella.

4.1 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

1. Asia E-15/16, *Yara International ASA*

Ennakkoratkaisupyyntö **kohte:** ETA-sopimuksen 31 ja 34 artikla (sijoittautumisvapaus) – Välitön verotus – Konserniavustus ulkomaiselle konserniyhtiölle – Lopulliset tappiot

Asian käsittely: Norjalainen tuomioistuin kysyi EFTA:n tuomioistuimelta, onko sijoittautumisvapaus esteenä sille, että yhtiö ei voi vähentää verotuksessaan toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle tytäryhtiölleen myöntämäänsä konserniavustusta, vaikka kyseisen tytäryhtiön tappiot olisivat jääneet lopullisiksi.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (27.12.2016), että vaikka kyseessä on lähtökohtaisesti sijoittautumisvapauden rajoitus, se on perusteltavissa tarpeella turvata jäsenvaltioiden välisen verotusvallan tasapainoinen jakautuminen ja estää vaara veronkierrosta. Suomi viittasi unionin tuomioistuin ratkaisuun asiassa C-231/05, *Oy AA*, jossa tuomioistuin katsoi, että konserniavustuksen vähentämistä ei tarvitse hyväksyä edes silloin, kun toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen saajayhtiön mahdollisuudet siirtää tappioitaan toiselle yhteisölle ovat rajoitetut.

5 EU PILOT

Seuraavassa jaksossa luetellaan kertomuskaudella vireille tulleet EU Pilot -tiedustelut. Kertomuskaudella Suomi on vastaanottanut 11 uutta EU Pilot -tiedustelua.

EU Pilot -menettely on rikkomusmenettelyä edeltävää epävirallista tiedonvaihtoa komission ja jäsenvaltion välillä. Menettelyä koskeva kirjeenvaihto toteutetaan komission ylläpitämän sähköisen EU Pilot -tietokannan kautta.

EU Pilot -menettelyyn liittyvät komission tiedustelut voivat koskea esimerkiksi **unionin oikeuden moitteetonta soveltamista** tai **kansallisen lainsäädännön yhdenmukaisuutta unionin lainsäädännön kanssa**. Komission tiedustelut voivat perustua unionin kansalaisten ja yritysten tekemiin kanteluihin tai komissio voi suorittaa tiedusteluja omasta aloitteestaan. Vastaukset EU Pilot -tiedusteluihin valmistellaan asiasta vastaavassa toimivaltaisessa ministeriössä.

1. 7890/15/SJUR; *Velvollisuus pyytää ennakkoratkaisua*

EU Pilot -tiedustelun kuvaus: Tiedustelu koskee SEUT 267 artiklan mukaisten ennakkoratkaisun pyytämistä unionin tuomioistuimelta koskevien velvoitteiden noudattamista korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisukäytännössä.

2. 8236/16/TAXU; *Jälleenmyyntikorvauksen ALV-kohtelu*

EU Pilot -tiedustelun kuvaus: Tiedustelu koskee jälleenmyyntikorvauksen arvonlisäveronalaisuudesta tehtyjä kansallisia ratkaisuja.

3. 8305/16/MOVE; *Lentojen myöhästyminen*

EU Pilot -tiedustelun kuvaus: Tiedustelu koskee matkustajille lennolle pääsyn epäämisen, lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavista korvauksista annetun asetuksen (EY) N:o 261/2004 täytäntöönpanosta vastaavan elimen toimintaa Suomessa.

4. 8346/16/ENVI; *Natura 2000*

EU Pilot -tiedustelun kuvaus: Tiedustelu koskee Natura 2000 -alueiden nimeämisen loppuunsaattamista Suomessa.

5. 8378/16/GROW; *Moottoriajoneuvojen tyyppihyväksyntä*

EU Pilot -tiedustelun kuvaus: Tiedustelu koskee moottoriajoneuvojen hyväksymisestä annetun puitedirektiivin 2007/46/EY ja moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä annetun asetuksen (EY) N:o 715/2007 rikkomiseen sovellettävien seuraamusten sääntelyä Suomessa.

6. 8437/16/ENVI; *Vesipolitiikan ympäristölaatu normit*

EU Pilot -tiedustelun kuvaus: Tiedustelu koskee ympäristölaatu normeista vesipolitiikan alalla annetun direktiivin 2008/105/EY täytäntöönpanoa Suomessa.

7. 8513/16/ENER; *Energiainfrastruktuuriasetus*

EU Pilot -tiedustelun kuvaus: Tiedustelu koskee energiainfrastruktuurien suuntaviivoista annetun asetuksen (EU) N:o 347/2013 määräaikoja sekä menettelykäsikirjaa koskevien sääntöjen noudattamista Suomessa.

8. 8749/16/EMPL; *Terävät esineet terveydenhuollossa*

EU Pilot -tiedustelun kuvaus: Tiedustelu koskee terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemistä koskevan direktiivin 2010/32/EU täytäntöönpanoa Suomessa.

9. 8786/16/ENVI; *Koe-eläindirektiivin täytäntöönpano*

EU Pilot -tiedustelun kuvaus: Tiedustelu koskee tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun direktiivin 2010/63/EU täytäntöönpanoa Suomessa.

10. 8801/16/MOVE; *Liikenne rikkomuksia koskeva rajat ylittävä tietojenvaihto*

EU Pilot -tiedustelun kuvaus: Tiedustelu koskee direktiivissä 2015/413/EU säänneltyä liikenneturvallisuuteen liittyviä liikenne rikkomuksia koskevan rajat ylittävän tietojenvaihdon järjestämistä Suomessa.

11. 8823/16/ECFI; *Julkisen talouden kehyksiä koskevat vaatimukset*

EU Pilot -tiedustelun kuvaus: Tiedustelu koskee jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetun direktiivin 2011/85/EU täytäntöönpanoa Suomessa.

6 NOTIFIKAATIOT

Suomi on toimittanut kertomuskautena Euroopan komissiolle direktiivin täytäntöönpanoa koskevia ilmoituksia (notifikaatioita) valtakunnan osalta 84 kpl ja Ahvenanmaan osalta 31 kpl.

Jäsenvaltiot ovat velvollisia panemaan unionin direktiivit täytäntöön kansallisessa oikeusjärjestyksessään sekä ilmoittamaan täytäntöönpanosta komissiolle. Kyseistä täytäntöönpanoilmoitusta kutsutaan **notifikaatioksi**. Jos direktiivin täytäntöönpanoa ei ilmoiteta määräajassa, komissio voi käynnistää jäsenvaltiota vastaan SEUT 258 artiklan mukaisen rikkomusmenettelyn.

Kuvat etukannessa:
Etupiha torneineen ja lisärakennuksineen
Istuntosali

Kuvat takakannessa:
Salle de Pas Perdus -sali
Unionin tuomioistuimen istunto,
Suuri jaosto

Valokuvat: Euroopan unionin tuomioistuin

